

VINERI • 14 IANUARIE 2005 • ANUL LV NR. 2

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Mihai Eminescu

Sara pe deal

*Sara pe deal buciulul sună cu jale,
Turmele-l urc, stele le scapără-n cale,
Apele plâng, clar izvorând în fântâne;
Sub un salcâm, dragă, m-aștepti tu pe mine.*

*Luna pe cer trece-așa sfântă și clară,
Ochii tăi mari caută-n frunza cea rară,
Stelele nasc umezi pe bolta senină,
Pieptul de dor, fruntea de gânduri ți-e plină.*

*Nourii curg, raze-a lor șiruri despică,
Streșine vechi casele-n lună ridică,
Scârțâie-n vânt cumpăna de la fântână,
Valea-i în fum, fluiere murmură-n stână.*

*Și osteniți oameni cu coasa-n spinare
Vin de la câmp; toaca răsună mai tare,
Clopotul vechi umple cu glasul lui sara,
Sufletul meu arde-n iubire ca para.*

*Ah! în curând satul în vale-amuțește;
Ah! în curând pasu-mi spre tine grăbește:
Lângă salcâm sta-vom noi noaptea întreagă,
Ore întregi spune-ți-voi cât îmi ești dragă.*

*Ne-om răzima capetele-unul de altul
Și surâzând vom adormi sub înaltul,
Vechiul salcâm. – Astfel de noapte bogată,
Cine pe ea n-ar da viața lui toată?*

CALENDAR ORTODOX

7 ianuarie, luni – †) Cuviosul Antonie cel Mare
 18 ianuarie, marți – † Sfinții Atanasie și Chiril, Arhiepiscopii Alexandriei
 19 ianuarie, miercuri – Cuvioșii: Macarie Egipteanul, Arsenie și Marcu; Sf. Muceniță Eufrazia
 20 ianuarie, joi – † Cuviosul Eftimie cel Mare; Sf. Mucenici Vas și Eusebiu
 21 ianuarie, vineri – Cuv. Maxim Mărturisitorul; Sf. Mucenici: Evghenie, Neofit, Candid, Valerian și Achila
 22 ianuarie, sâmbătă – Sf. Apostol Timotei; Sf. Mc. Anastasie Persul
 23 ianuarie, duminică – Sf. Sfințit Mucenic Clement al Ancirei și Sf. Mucenic Agatanghel Duminica a 31-a după Rusalii; Ap. I Timotei 1, 15-17; Ev. Luca 18, 35-43 (a Orbului din Ierihon); glas 1, voscr. 1

AGENDĂ

17 ianuarie
 1568 – a murit, la Bratislava, *Nicolaus Olahus*, umanist și cărturar ardelean de origine română.
 1785 – s-a născut, la Iula, *Moise Nicoară*, fiul preotului Petru Nicoară și Maria Șerban, ctitorii Catedralei Sf. Nicolae din Giula.

18 ianuarie
 1848 – s-a născut, la Șiria, jud. Arad, *Ioan Slavici*, primul scriitor al Ardealului în ordinea valorii și importanței.

19 ianuarie
 1951 – a murit, la București, *Constantin C. Nottara*, violonist, compozitor, pedagog și critic muzical român.

20 ianuarie
 1818 – a murit, la Timișoara, *Dimitrie Țichindeal*, învățător, traducător și animator cultural de factură iluministă.
 1984 – a murit *Johnny Weissmüller*, înnotător și actor (seria „Tarzan”) timișorean de origine germană. A obținut 5 medalii olimpice de aur. Este primul om din lume care a înnotat suta de metri sub un minut; a deținut 67 de recorduri ale lumii.

21 ianuarie
 1756 – s-a născut compozitorul *Wolfgang Amadeus Mozart*.
 1821 – s-a născut omul politic *Vincentiu Babeș*, fruntaș al luptei de emancipare națională românească.

22 ianuarie
 1821 – Tudor Vladimirescu a întărit *mănăstirea Tismana* pentru a dispune de o bază de rezistență.
 1901 – a murit *regina Victoria* a Marii Britanii, după o domnie de 63 de ani.

23 ianuarie
 1512 – în Țara Românească, a început domnia lui *Neagoe Basarab*.
 1841 – s-a născut, la Paris, pictorul francez *Claude Monet*.

Poza săptămânii

Oare ce gândește domnul cu barbă despre sărutul celor doi ?!

România – Ungaria

Călin Popescu Tăriceanu vine la Budapesta

Primul ministru al României va sosi în Capitala Ungariei pe data de 17 ianuarie, în fruntea unei delegații guvernamentale în componența căreia se va afla vice-prim-ministrul *Markó Béla* și ministrul de externe *Mihai Răzvan Ungureanu*, ne-a informat Ambasada României de la Budapesta. Cu prima sa vizită efectuată în străinătate *Călin Popescu Tăriceanu* onorează invitația, făcută imediat după alegerea

noului guvern, omologului său de la Budapesta *Gyurcsány Ferenc*. La încheierea de marți a ediției noastre, ambasada României încă nu ne-a putut informa despre programul complet al premierului, dar ne-a comunicat că programul delegației guvernamentale va dura o singură zi și va cuprinde și o întrevedere cu reprezentanții comunității românilor din Ungaria.

Ștefan Crâsta

Apateu

Zilele culturii bihorene

Pe data de 14 ianuarie, la Centrul Cultural Bihorean Român din Apateu se va desfășura Ziua Culturală a Românilor din Bihor. Programele zilei vor fi deschise la ora 10.00 prin discursurile primarului comunei *Laszlo Sebő* și ale lui *Andras Lukovics*, directorul Institutului Județean de Cultură „Kölcsey Ferenc” din Dobrițan. În continuare, vor susține prelegeri pe diferite teme *Elisabeta Vad*, directorul Centrului Cultural

Bihorean Român, *dr. Marta Nagy*, profesor universitar, iar cu începere de la ora 11.50, profesorul universitar *Gheorghe Costea* va deschide expoziția de icoane din județul Bihor. La ora 12.00 va avea loc o slujbă de pomenire a marelui poet român *Mihai Eminescu*, cu ocazia zilei de naștere a poetului, urmată de depunerea de coroane la bustul lui *Eminescu*, aflat în curtea bisericii ortodoxe din Apateu.

Toma Iova

Curs pentru proiecte unionale

Ministerul Comunicațiilor și Informaticii din Ungaria, împreună cu Fundația Publică Tempus lansează un curs de elaborare a proiectelor unionale. Cursul este adresat organizațiilor civile și de reprezentanță de interes a minorităților naționale și etnice din Ungaria. Durata cursului este de 100 de ore, lucrările urmând a

se desfășura în trei grupe. Organizatorii anunță că mai sunt câteva locuri libere în cea de-a treia grupă, unde cursurile se vor desfășura în perioada 24 ianuarie – 8 martie 2005. Informații suplimentare se pot obține de la Fundația Publică Tempus, la *Cseh Timea*, la numărul de telefon: 1/ 237-1300.

I. Kaupert

Poșta redacției

Tuturor românilor din Iula „La Mulți Ani”, cu multă sănătate, împliniri temeinice și gânduri de bine, vă transmitem de la București, de la Centrul Cultural „Mihai Eminescu”. În toamna anului trecut am fost la Iula, cu un spectacol și o expoziție de artă tradițională, fiind cazați la Liceul „N. Bălcescu”. Am apreciat delicatețea, bunăvoința și atenta aplecare spre valoarea culturii românești a românilor cu care am avut bucuria să ne întâlnim la Ziua Culturală a Românilor.

Fără îndoială, există multe posibilități de colaborare, iar ușile casei noastre sunt deschise. În ianuarie, Centrul Cultural „Mihai Eminescu” reia, ca în fiecare an,

Festivalul-Concurs național „Mihai Eminescu”, aflat la cea de-a VI-a ediție. Dacă pe noi, românii, ne unesc realități care ne dau valoare și ne structurează personalitatea, una dintre aceste realități este *Mihai Eminescu*, Voievodul limbii române. Vă trimitem Regulamentul festivalului-concurs, cu dorința și rugămintea de a-l face cunoscut.

Vă mulțumesc și vă asigur de colaborarea noastră.

Cu cele mai alese sentimente,
Maria Janina Ilie

Director General, Centrul Cultural „Mihai Eminescu”, București
 (Regulamentul concursului lansat pentru tineri îl găsiți în pag. a 8-a)

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Muzeul Satului din București
 (Foto: din arhivă)

Sfințirea Apei Mari la Catedrala Ortodoxă din Jula

An de an, data de 6 ianuarie este ziua prăznuirii Botezului Domnului nostru Iisus Hristos, cunoscută în deobște sub denumirea de ziua Bobotezei. La această sărbătoare, în fiecare biseri-

că ortodoxă se săvârșește așa-numita slujbă a Sfințirii Apei celei Mari. La Catedrala Ortodoxă Română din Jula, după Sfânta Liturghie arhierescă, sfințirea apei a fost săvârșită de către Prea

Sfințitul Părinte Episcop Sofronie, Întâistătătorul Eparhiei noastre. Terminându-se slujba de sfințire a apei, Prea Sfințitul Părinte a stropit cu agheasmă toată biserica, după rânduiala obișnuită. În predica rostită la sfârșitul slujbei, Prea Sfinția Sa ne-a vorbit despre importanța acestei sărbători pentru oameni, mai ales pentru creștini, deoarece acum Sfânta Treime s-a arătat în chip văzut oamenilor, tuturor celor ce erau de față la Botezul Domnului. Mai apoi, la împărțirea anaforei, credincioșii au luat Aghiasmă Mare, fiecare ducându-și acasă din apa sfințită, pentru a avea pe tot parcursul anului. Ei pot gusta din ea în fiecare dimineață, câteva zile de-a rândul, și ori de câte ori au nevoie spre a se întări și sfinți.

Toma Iova

Biserica Ortodoxă ajută sinistritații

În urma dezastrului produs în Asia de cutremurul ce a zguduit regiunea cu câteva săptămâni în urmă, oameni din toate țările au încercat să-i ajute pe cei aflați în această situație. Nici Biserica Ortodoxă Română n-a rămas nepăsătoare la durerea provocată de dezastru.

În urma apelului lansat de către Prea Fericitul Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, în mai multe Eparhii Ortodoxe din România s-au efectuat colecte de la credincioși, sub formă de donații, pentru a fi transferate, mai apoi, în contul susținut de către Crucea Roșie Română. De asemenea, din dragoste frățească pentru cei în suferință, la mai multe centre epar-

hiale și mănăstiri s-au făcut slujbe de pomenire pentru cei decedați de moarte năprasnică, indiferent de neam și de religie.

Începând cu duminica de după Botezul Domnului, și la Parohia Ortodoxă Română din Jula, Orașul Mare Românesc, se adună donații din partea credincioșilor trei duminici consecutiv. Aceste donații, adunate până pe data de 23 ianuarie, vor fi trimise mai apoi organizațiilor din Ungaria care se ocupă cu ajutorarea sinistritaților din Asia. De asemenea, la inițiativa parohiilor, colecte se vor aduna și la Micherechi, Cenadul Unguresc și Chitighaz, începând cu duminica din data de 16 ianuarie.

T. Iova

Directoarea adjunctă conduce Școala românească din Chitighaz

De vorbă cu Erica Borbil Nedrău

La Școala Românească din Chitighaz, aproape de un an, directoarea adjunctă îndeplinește sarcinile de conducere ale școlii. Erica Borbil Nedrău, profesoară de geografie și română, a preluat aceste sarcini în urma încredințării ei de către directoarea Cornelia Mocan Covaci, care este de aproape un an în concediu de boală. Despre situația specială a școlii românești am stat de vorbă cu directoarea împuternicită.

– După un an și jumătate de activitate ca director, în luna ianuarie a anului 2004, Cornelia Covaci a ieșit în concediu de boală. Încă la începutul concediului, dânsa m-a însărcinat să preiau munca directorului. Atunci am știut că va trebui să îndeplinesc sarcinile directorului până când dânsa se va vindeca. De atunci însă a trecut aproape un an.

– Cum v-ați descurcat în această funcție, care necesită muncă multă și mai ales responsabilitate mare?

– Deși am fost director adjunct, nu am avut atât de mare responsabilitate, ca și acum. A fost foarte greu, pentru că de-odată am întâlnit lucruri necunoscute, a trebuit să fac de exemplu programa pedagogică a școlii conform noii Legi pentru învățământ. A trebuit să fiu la curent cu toate regulamentele referitoare la învățământ, pentru ca școala să

poată funcționa, și pe mai departe, într-un cadru legal. Am trecut peste înscrierile școlare din anul trecut, și nu știam oare cum vor primi părinții situația nesigură și câți copii se vor înscrie la școala românească. În sfârșit ne-am descurcat, numai pentru că m-au ajutat mult colegii.

– Care a fost reacția Primăriei și a conducerii Chitighazului la situația școlii?

– Nu a stârnit mare interes această situație, pentru că am fost însărcinată de director. Noi ne-am adresat de mai multe ori și Autogovernării Românești de aici, ca să ne ajute să se aranjeze situația. Deși regulamentele referitoare la funcționarii publici spun că dacă un conducător este absent pentru o perioadă mai lungă, consiliul local ar putea pronunța incapacitatea directorului, și de atunci s-ar fi putut publica un concurs

pentru postul de director, s-ar fi putut alege un nou director, dar nu s-a făcut nimic.

– Elevii simt această "nesiguranță"?

– Din fericire, copiii și părinții nu sesizează nimic din problemele noastre. Mulțumită solidarității ne-

Dacă dânsa va demisiona din postul de director, se va putea publica un nou concurs și vom avea un nou director. O să vedem...

– Ați concura pentru acest post?

– S-ar putea că m-aș înainta dosarul. Am deja niște experiențe și cel mai impor-

tant este că sunt sprijinită de marea majoritate a corpului didactic. Dar decizia finală va fi luată de consiliul local.

– Care ar fi rezolvarea problemei?

– Peste câteva zile, la sfârșitul lui ianuarie, directoarea Cornelia va fi de un an în concediu de boală. Acum trebuie să se întâmple ceva.

– Ce fel de realizări v-ați plănuți ca director?

– Cel mai important ar fi ridicarea nivelului de cunoștință de limbă română, pentru că, din păcate, copiii prea puțin mai vorbesc aca-

să româna. Mulți copii se înscriu la Liceul Românesc din Jula și ar fi nevoie să predăm într-adevăr mai multe obiecte de studiu și în limba română. Nu putem preda numai în limba română, pentru că nu toți elevii noștri se înscriu la Liceul Românesc, iar apoi la filologie română la Universitate. Dar, bineînțeles, ar fi bine să putem participa la cât mai multe cursuri de perfecționare pentru diferite specializări în limba română, și am avea nevoie și de manuale în limba română, care deocamdată nu prea există la noi. Deci, mai avem multe de făcut.

Ne-am interesat de la președintele Autogovernării Românești din Chitighaz despre motivul pentru care nu au urgentat rezolvarea situației temporare de la școala românească, dar Petru Selejan ne-a răspuns că instituția a reușit să funcționeze în mod normal în perioada trecută, fără nereguli în ce privește munca de specialitate, astfel nu au considerat important să se implice în viața școlii românești, care funcționează sub conducerea și administrația Primăriei.

Rita Pățaș

Fundația Gojdu, victimă a restricției bugetare

Parlamentul Ungariei, votând la finele anului trecut Legea bugetară pe anul 2005, a asigurat pentru Ministerul Afacerilor Externe de la Budapesta suma de 47 de milioane de forinți cu scopul finanțării funcționării "Fundației Publice Româno-Maghiare Gojdu". Acum un an se hotărâse deja cu același scop rezervarea fondului de 51 de milioane de forinți, dar odată cu restricțiile bugetare de stat din primăvara lui 2004, subvenția Fundației Gojdu a căzut victimă procedurii.

Este știut că în urma înțelegerilor dintre România și Ungaria, Guvernul de la Budapesta a adoptat cu doi ani în urmă Hotărârea cu numărul 2186/2003 (VIII.15.), prin care administrația maghiară a decis înțelegerea unei noi instituții. Conform celor stabilite prin decizia guvernamentală, Fundația dorește să fie o instituție păstrătoare a patrimoniului cultural european și a spiritului lui Emanuil Gojdu. Guvernul maghiar a împuternicit ministrul de externe să continue tratativele cu Bucureștiul, ca – în caz de comun acord – să stabilească normele juridice privitoare la sarcinile de utilitate publică ale fundației gestionate în comun de cele două țări. Legea bugetară a Ungariei pe anul 2005 readuce la ordinea zilei constituirea instituției numite "Fundația Publică Maghiaro-Română Gojdu".

Guvernul României con-

duc mai devreme de *Adrian Năstase* și-a exprimat în repetate rânduri dorința ca sediul Fundației să fie în clădirile Curții Gojdu din cen-

Budapestei, care le-a pus în vânzare unei firme particulare cu condiția ca acestea să fie reînnoite. Actualul cumpărător potențial, altul decât firma cu care era în contract mai devreme, Primăria din Erzsébetváros, se pare a fi mult mai hotărâtă pe sine, și într-adevăr se va apuca de renovare. În urma terminării lucrărilor, clădirile Curții Gojdu vor trece în posesia firmei străine. În Ungaria sau în România nu

trul Budapestei. Imobilul a servit, conform lăsamântului din 1869 al lui Emanuil Gojdu, pentru acoperirea cheltuielilor de subvenționare a burselor de studii ale tinerilor români ortodocși din Transilvania și Ungaria.

În prezent, clădirile Curții Gojdu sunt în posesia Primăriei din sectorul VII al

s-au găsit fonduri bugetare de stat care să asigure acoperirea cheltuielilor de renovare a clădirilor fostei Fundații Gojdu. Partea maghiară rezervă acum 47 de milioane de forinți pentru cheltuielile de funcționare a unei noi instituții, constituite pentru păstrarea spiritului lui Emanuil Gojdu. **Șt. Frățean**

România are prefecți noi

Guvernul de la București i-a numit în funcții pe noii prefecți din majoritatea județelor, prin hotărâri aprobate în ședința de vineri, 8 ianuarie. Majoritatea posturilor de prefecți au revenit Partidului Național Liberal, Partidului Democrat și Uniunii Democrate a Maghiarilor din România.

Dintre funcțiile de prefect atribuite până în prezent, Partidului Național Liberal i-au revenit 18 posturi, în timp ce Partidului Democrat i-au fost atribuite 14 posturi.

UDMR a obținut patru

posturi de prefecți, dintre care unul în județul Covasna.

După ce a încercat să forțeze mâna Guvernului pentru obținerea unor posturi de prefecți, în urma intervenției președintelui Băsescu, PUR a renunțat la toate posturile de prefect, care i se oferiseră.

Premierul i-a avertizat pe noii prefecți că pozițiile lor depind de propriul randament și că nu va ezita să îi schimbe din funcție, atunci când va considera că acest lucru este necesar. **Eva Iova**

Ministrul de externe al României s-a adresat consulatelor

Noul ministru al afacerilor externe al României, *Mihai Răzvan Ungureanu* a adresat la 4 ianuarie un mesaj consulilor generali, consulilor și funcționarilor consulari ai României. Prin acest mesaj, domnul ministru a reamintit acestora exigențele activității consulare și i-a îndemnat ca să se raporteze cu maximă atenție și cu profesionalism la interesele cetățenilor români aflați în străinătate, să rezolve cu promptitudine și eficiență cererile de servicii consulare și să vegheze la acuratețea modului de acordare a vizelor pentru cetățenii străini care doresc să călătorească în România.

Ministrul de externe a mai subliniat că exigențele actuale ale activității consulare legate de pregătirea aderării la Uniunea Europeană presupun operarea în termeni de transparență și responsabilitate. Profilul consular trebuie marcat de cinste, onoare, profesionalism și respect față de cetățeni, informează site-ul Ministerului Afacerilor Externe.

R. Pățaș

Eforturile României sunt îndreptate spre Europa

Întreaga activitate și toate eforturile guvernului român sunt îndreptate spre aderarea țării la Uniunea Europeană, a declarat recent ministrul român de externe, *Mihai Răzvan Ungureanu*, cotidianului austriac „Die Presse”. „Întreaga activitate

a guvernului român urmărește realizarea acestui obiectiv național, iar noi trebuie să justificăm speranțele poporului român și să aderăm la UE în anul 2007”, a subliniat șeful diplomației române.

Ministrul Ungureanu a

recunoscut că misiunea României de a obține aderarea la UE peste doi ani este foarte dificilă. „Noi, însă, vom face tot ce este omenește posibil pentru a adera la UE în anul 2007”, a declarat Ungureanu.

E. Iova

Serată Eminescu la Budapesta

Institutul Cultural Român de la Budapesta a organizat la 13 ianuarie o serată consacrată poetului național român Mihai Eminescu. În cadrul programului a avut loc un moment muzical și unul literar. Momentul muzical a conținut Lieduri pe versuri de Mihai Eminescu,

interpretate de soliști de la Studioul Operei de Stat din Budapesta. Momentul literar a oferit prezentarea volumelor Editurii Grinta din Cluj despre Mihai Eminescu scrise de *Constantin Cubleșan*, *Vasile Muscă* și *Vasile Goga*.

Rita Pățaș

Primăria invită julianii la un dineu

Pe data de 15 ianuarie, cu începere de la ora 10.00, primarul Julei, dr. *Perjési Klára* a invitat locuitorii orașului la un dineu comun. Acesta va avea loc la Centrul Cultural Erkel și se va ține cu ocazia trecerii în anul 2005, am aflat de la *Zoltan Borsechi*, directorul biroului de marketing al Primăriei orașului Jula. **Toma Iova**

Au crescut cererile de viză în Ungaria ale cetățenilor României

Peste 100 de mii de cetățeni străini au cerut dreptul de ședere în Ungaria în primele 11 luni ale anului 2004. Au apelat în această perioadă la acest drept într-o proporție mult peste mediile anilor precedenți, majoritatea lor fiind cetățeni de naționalitate maghiară din România. Fiecare al doilea dintre persoanele care au invocat dreptul de ședere în Ungaria au motivat cererea cu dorința de a se angaja la muncă. Până când în 2003 au fost înregistrate 18.000 de cereri de viză de ședere din partea cetățenilor României în Ungaria, în 2004 același număr a crescut la 29.000. Conform aprecierilor Oficiului de Imigrare din cadrul Ministerului de Interne de la Buda-

pesta, creșterea interesului pentru vize poate fi motivat cu schimbările privitoare la condițiile șederii în Ungaria în urma aderării țării la Uniunea Europeană. Astfel, cetățenii României pot petrece în Ungaria fără viză de ședere cel mult 90 de zile în timp de 6 luni. Schimbarea a afectat în mod negativ – remarcă specialiștii – în primul rând românii angajați la muncă sezonieră la noi, care mai devreme, după 30 de zile de ședere au trecut frontiera, reîntorcându-se imediat, și astfel au putut petrece din nou 30 de zile în mod legal în Ungaria. Actualmente, persoanele sosite din România, de exemplu, au dreptul la doar trei luni de ședere fără viză într-o jumătate de an în Ungaria.

Ștefan Frățean

AȚRU primește pentru funcționare peste 50 de milioane

Parlamentul Ungariei a votat la 21 decembrie 2004 legea bugetară a țării pe anul 2005. Bugetul statului prevede diferite subvenții nominalizate în lege pentru minorități. Continuă și în 2005 subvenționarea suplimentară a primăriilor care întrețin școli cu învățământ de naționalitate. Se asigură o subvenționare aparte și structurii de autogovernare a minorităților. Se rezervă o sumă identică cu subvenția din anul trecut – 1,3 miliarde de forinți – pentru finanțarea funcționării celor 1.800 de autogovernări locale ale naționalităților. Aceasta înseamnă o subvenție în jur de 640.000 de forinți pentru fiecare autogovernare minoritară locală, inclusiv pentru cele 44 de autogovernări românești, dintre care 14 fiind în diferitele sectoare de capitală din Budapesta, despre care conducerea Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU) susține că doar 4

AȚRU o subvenție de peste 50 de milioane de forinți, doar pentru acoperirea cheltuielilor de funcționare. Pentru funcționarea celor 13 autogovernări pe țăra ale minorităților se vor da în 2005 în total 913,9 milioane de forinți. Subvenția pentru funcționarea AȚRU din ultimii ani o cuprindem în tabelul de mai jos.

În anul 2005 va crește de la 366,9 milioane la 488 de milioane de forinți subvenția totală din care vor putea fi finanțate cheltuielile de înființare și funcționare a instituțiilor autogovernărilor pe țară. AȚRU a întemeiat în 2004 noua sa instituție, Centrul de Documentare și Informare cu sediul la Giula, și are în plan să ia în administrare, în 2005, Casa muzeu din Chitighaz.

Conform bugetului noului an, rămâne neschimbat – 110 milioane de forinți – fondul de subvenționare a celor peste 300 de organizații civile ale minorităților. În schimb, crește de la 391

Anul	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Milion Hu Ft/an	29,1	33,5	36,9	48,3	48,3	50,7

sunt constituite de către români. (Aceste autogovernări, precum de exemplu, cea din Bichișciaba, se mai bucură de o subvenție de circa 2–3 milioane de forinți pe an pentru simpla funcționare din partea autorităților locale.)

Legea bugetară a statului pe anul 2005 garantează pentru prima dată pentru

de milioane de forinți din anul 2004 la 543,3 milioane de forinți subvenția cu care va putea subvenționa Fundația Publică pentru Minorități (MNEKK) în 2005. Fundația asigură bani pentru diferitele proiecte culturale ale minorităților pe bază de concurs, inclusiv pentru scoaterea presei scrise a naționalităților. Șt. Frățean

„Vrem să ridicăm nivelul școlii”

De vorbă cu directorul școlii românești din Aletea

Școala Generală Românească din Aletea de ani de zile se confruntă cu probleme care periclitează funcționarea școlii. Susținătorul instituției de învățământ, Primăria locală, referindu-se de mai multe ori la lipsa de fonduri financiare pentru școala românească și la numărul mic de elevi, a plănuț comasarea ei cu școala maghiară, mutarea instituției sau, pur și simplu, desființarea școlii. Aceste planuri, însă, până acum, nu s-au realizat, școala a reușit să iasă întotdeauna din impas.

Anul școlar actual a început cu 39 de elevi și cu un nou director. Directorul interimar, profesorul de educație fizică **Cornel Nișu** ne-a vorbit despre instituția pe care o conduce de un semestru școlar.

– La sfârșitul lunii mai 2004, fostul director **Ioan Papp** și-a depus cererea de demisie, după care s-a publicat un concurs, dar atunci nu și-a înaintat nimeni dosarul. Dânsul a îndeplinit funcția administrativă de director încă o lună pentru semnături și pentru partea financiară. Iar la sfârșitul lunii iulie am fost chemați noi, cadrele didactice de la școală ca să rezolvăm problema conducerii, să accepte cineva funcția de director interimar. Toți care am fost prezenți am fost de acord în grup cu acceptarea inițială a postului de profesoara **Hering Magdolna**. Însă consiliul local nu a fost de acord cu numirea ei. În continuare am fi rămas fără director, și pentru ca să nu se realizeze celelalte variante ale Primăriei – că se unește cu școala maghiară, că se mută la Chitighaz, că se mută la școala profesională sau că ne desființăm –, am acceptat în masă numirea persoanei mele. Așa am ajuns eu să dețin această funcție, cu toate că eu sunt un profesor de educație fizică și 31 de ani

am petrecut pe teren sau în sală de sport, nu într-o direcție. Dar fac totul ca să-mi îndeplinesc sarcinile și să conduc școala pe drumul bun.

– Anul școlar 2004/2005 a început prin conducerea

normale. Avem un număr mai restrâns de copii. Toată lumea consideră ușoară predarea pentru 6–7 elevi într-o clasă. Dar nu este așa. Dacă ar veni cineva de dinafară cu planuri, nu prea le-ar putea realiza, pentru că nu cunoaște acești copii. Tocmai pentru aceasta ar fi nevoie ca și pe mai departe școala să aibă director ales dintre noi.

– *Dumneavoastră vă veți înainta dosarul pentru concurs?*

– Cred că da. M-au determinat și alții să mă gândesc la lucrul acesta. Nu sunt hotărât definitiv, dar s-ar putea să facă rădăcini această idee.

Cornel Nișu

dumneavoastră. Ați avut inițiative referitoare la viața școlii?

– Inițiative am, pentru că doresc să funcționăm mai bine decât am funcționat până acum. Un profesor totdeauna vrea să ajungă cu un elev la o anumită performanță. Pasul viitor este ceva mai bun, este o performanță mai înaltă. Vrem să ridicăm nivelul predării. Caut, și în multe cazuri ajung să îmi îndeplinesc propunerile. Eu consider și mulți colegi îmi spun că se pare că într-adevăr mergem înspre bine.

– *Care-i situația actuală a școlii?*

– Concursul pentru postul de director și acum este în curs. Eu, ca director interimar, pot îndeplini funcția aceasta timp de un an de la numire. Deci până în august 2005 voi rămâne eu, după care poate se va numi altcineva sau se va întâmpla ceva cu școala sau voi accepta eu denumirea. Noi suntem o școală care puțin suntem altfel, decât școlile

– *Și este nevoie la Aletea de o școală românească?*

– Da, categoric da. Cei care caută, caută, iar cei care nu, mai încercăm să-i determinăm prin diferite condiții care le oferim, condiții umane, pentru că noi toți avem o anumită vechime în școală, cunoaștem copiii, cunoaștem felul lor de a fi. Și poate însăși căldura sufletească de care au familiile nevoie, noi le oferim din inimă. Mai este nevoie de școala românească, pentru că predăm limba română și păstrăm tradițiile românești. Din septembrie 2004 a început din nou predarea dansurilor populare, prin instruirea profesorului în pensie **Ioan Ruja**. Se văd rezultatele acestor lecții și copiii adoră să participe. Luăm parte iarăși la concursurile românești, ca de exemplu la concursul „Tezaur Românesc” de la Iula. Suntem o școală mică, cu o atmosferă familiară și încercăm să lucrăm.

Rita Pățaș

Baluri la românii din Ungaria

În comuna Aletea, Autogovernarea Minoritară Română și în anul acesta va organiza Balul cu merinde, la Casa de Cultură, pe data de 22 ianuarie, cu începere de la ora 19.00. Muzica va fi asigurată de o formație sosită din Sântana.

Autogovernarea pe Țară și în acest an va găzdui Balul Românesc pe Țară. Petrecerea va avea loc la 29 ianuarie, de la ora 18.00, la Centrul Cultural Românesc din Iula. Biletele de intrare se pot procura la oficiul re-

prezentanței pe țară, Iula, str. Eminescu nr. 1. Relații puteți obține și la telefonul 66/463-951.

Pe data de 12 februarie, la Chitighaz va avea loc, cu începere de la ora 19.00 Balul cu masă. Balul ce se va ține la Casa de Cultură va fi organizat de Autogovernarea Românească, Asociația Culturală Română și Casa de Cultură din Chitighaz. Prețul biletului de intrare va fi 1200 Ft, ce va cuprinde și masa. Muzica va fi asigurată de o formație sosită din Sântana. **Toma Iova**

Examen de stat la limba română

Lectoratul de Limbi Străine din Seghedin anunță că noul termen de înscriere la examenul de stat la limba română este **2 februarie**. Examenele, în scris și oral, se vor desfășura în luna martie. Adresa Lectoratului este: Seghedin, B-dul Tisza Lajos nr. 103. Informații suplimentare primiți la numărul de telefon: 62/544–539.

I. Kaupert

Mă iubești cu adevărat?

M-am trezit într-o dimineață devreme, ca să admir răsăritul soarelui. Ah, frumusețea creației lui Dumnezeu nu poate fi redată în cuvinte! În timp ce priveam răsăritul soarelui, l-am adus laude lui Dumnezeu, pentru frumusețea lucrării Lui. Stând acolo am simțit prezența Domnului alături de mine.

El m-a întrebat: „Mă iubești?”

I-am răspuns: „Bineînțeles că Te iubesc, Doamne! Tu ești Domnul și Mântuitorul Meu!”

Apoi m-a întrebat: „Dacă ai fi handicapat fizic, m-ai iubi și atunci?”

Eram descumpănit. Mi-am privit mâinile și picioarele și restul trupului, și m-am întrebat oare câte lucruri n-aș mai putea face dacă aș fi handicapat, lucruri pe care le socotesc normale.

Și i-am răspuns: „Doamne, n-ar fi ușor, dar totuși Te-aș iubi!”

Atunci Domnul mi-a spus: „Dacă ai fi orb, ai iubi și atunci oare creația Mea și M-ai iubi și pe Mine?”

Cum aș putea iubi ceva ce nu pot vedea? Dar, m-am gândit la toți oamenii orbi din lume și la faptul că mulți dintre ei îl iubesc pe Dumnezeu și creația Lui.

Și l-am răspuns: „Mi-e greu să mă gândesc la așa ceva, dar totuși Te-aș iubi!”

Domnul m-a întrebat: „Dar, dacă ai fi surd, ai asculta Cuvântul Meu?”

Cum aș putea asculta dacă aș fi surd? Atunci am

înțeles: ca să ascuți Cuvântul lui Dumnezeu nu trebuie doar să auzi cu urechile, ci trebuie să ascuți cu inima! Și l-am răspuns: „Doamne, n-ar fi ușor, dar aș asculta Cuvântul Tău!”

Atunci, Domnul m-a întrebat: „Dar dacă ai fi mut, ai lăuda Numele Meu și atunci?”

Cum l-aș lăuda fără glas? Am înțeles din nou. Dumnezeu vrea să-l cântăm din inimă și din suflet. Sunetele nu au mare importanță; și noi înșăși nu lăudăm pe Dumnezeu doar cu cântări, ci chiar și atunci când suntem persecutați. Îi aducem slavă lui Dumnezeu prin recunoștința noastră.

I-am răspuns: „Chiar dacă nu aș putea cânta în cuvinte, tot aș lăuda Numele Tău!”

Și Dumnezeu m-a întrebat: „Mă iubești cu adevărat?”

Cu curaj și cu convingere fermă l-am răspuns: „Da, Doamne! Te iubesc pentru că Tu ești singurul Dumnezeu adevărat.”

Am crezut că am răspuns bine, dar Domnul m-a întrebat: „Dacă mă iubești, de ce păcătuiești?”

Și l-am răspuns: „Doamne, sunt doar un om, nu sunt perfect!”

Dar Domnul m-a întrebat: „De ce în vremuri de pace și bunăstare te îndepărtezi cel mai mult de Mine? De ce numai în vremuri de necaz te rogi din toată inima?”

N-am putut da nici un răspuns, doar lacrimi.

Domnul a continuat: „De ce cânti numai la adunare? De ce cânti numai în ceasul de închinare? De ce te rogi atât de egoist? De ce îmi ești necredincios?”

Și lacrimile au continuat să-mi curgă pe obraz.

„De ce ți-e rușine de Mine? De ce nu răspundești Vestea Bună? De ce în vremuri de prigoană ceri ajutorul de la oameni și nu alergi la Mine? De ce cauți scuze atunci când îți dau ocazia să slujești în Numele Meu?”

Am încercat să răspund, dar n-am găsit nici un răspuns.

„Ești binecuvântat cu viața. Te-am creat să n-o irosești. Te-am binecuvântat cu talent ca să Mă servești, dar tu fugi de Mine. Ți-am revelat Cuvântul Meu, dar nu te adâncești în El. Ți-am vorbit, dar urechile ți-au fost închise. Ți-am trimis slujitori ai Mei și tu ai stat nepăsător când ei erau respinși. Ți-am auzit rugăciunile și Ți-am răspuns la toate! Dar, Mă iubești tu cu adevărat?” N-am putut răspunde. Cum să-l răspund? M-a copleșit rușinea! N-am nici o scuză! Cu inima zdrobită și lacrimi pe obraz am spus: „Doamne, iartă-mă! Nu sunt vrednic să fiu copilul Tău!”

Și Domnul mi-a răspuns: „Tu ești al Meu prin har și nu prin merit!”

Am spus: „Doamne, oare vei continua să mă iubești? De ce mă ierți?”

Domnul mi-a răspuns: „Te iubesc pentru că te-am creat. Tu ești copilul Meu și Eu nu Te voi părăsi niciodată! Când plângi, Mi-e milă de tine și plâng cu tine! Când strigi de bucurie, râd și Eu cu tine! Când ești descurajat, Eu te încurajez! Când cazi, Eu te ridic! Când ești obosit, Eu te port pe brațe! Eu voi fi cu tine până la sfârșitul zilelor și te voi iubi întotdeauna!”

Niciodată n-am plâns cu atâtă amar. Cum am putut fi atât de nepăsător. Cum am putut zdrobi atât de mult inima lui Dumnezeu?

Domnul mi-a întins brațele și am văzut urmele cuielelor în palmele Sale.

M-am închinat la picioarele Domnului Isus Cristos, Mântuitorul meu și pentru prima oară m-am rugat cu adevărat. Amin!

Concert de binefacere pentru asieni

Cercul de Misiune Baptistă din Regiunea Crișurilor, Serviciul Baptist Maghiar și Biserica Baptistă din Iula organizează sâmbătă, 15 ianuarie un concert de binefacere pentru oamenii sinistrați din zonele afectate de dezastrul din Asia. La Centrul Cultural „Erkel Ferenc” din Iula va evolua corul unit al Cercului de Misiune Baptistă din Regiunea Crișurilor prin conducerea dirijorului *Perlaki Attila*, iar *Révész László* va acompania corul la orgă. Intrarea la concert este gratuită, iar darurile de bunăvoie se vor trimite pentru nevoiașii din sud estul Asiei.

Concertul de binefacere va începe la ora 17.00.

Săptămână de rugăciune la Chitighaz

La Biserica Baptistă din Chitighaz se va desfășura și anul acesta o săptămână de rugăciune ecumenică. Între 16-23 ianuarie biserica așteaptă toți credincioșii din

localitate de la toate confesiunile la serviciile divine care vor avea loc în fiecare seară cu începere de la ora 17.00.

Pastor Vasile Bodiș

Amintiri cu sfinți culese de Daniel Brânzei Oameni care au fost, influențe care vor rămâne...

„Aduceți-vă aminte de mai marii voștri, care v-au vestit Cuvântul lui Dumnezeu; uitați-vă cu băgare de seamă la sfârșitul felului lor de viață, și urmați-le credința!” Evrei 13:7

Richard Wurmbrand

26 septembrie 1998. L-am vizitat iarăși, după ce m-am întors dintr-o excursie de o lună în România. Surprinzător, l-am găsit așezat la biroul de lucru și îmbrăcat ca de oaspeți. Am înțeles că au vrut să ne facă o „impresie”. Însă n-am reușit să-l întreținem decât aproximativ 45 de minute, după care a obosit și a trebuit să-l lăsăm să se odihnească.

M-a rugat să mă așez cu scaunul lângă dânsul și și-a dezlănțuit șirul întrebărilor curioase: „Cum a fost în România? Ce fac frații? Cum m-am simțit în biserici?” etc. l-am spus că pretutindeni am vorbit despre dânsul și că am transmis predica pe care mi-o încredințase.

Într-o pauză a început să cânte o cântare învățată de mult și repetată mereu în ceasuri grele, cântarea celor care nu mai au nimic și nici nu-și mai doresc nimic, pentru că-L au pe Domnul:

„De sus din slava senină Tatăl privește la noi

Ochiul Lui toate le vede;

Mai mul de-atât ce mai vrei?”

Una din strofe are un conținut magnific:

„Iar când în ceasuri supreme

Nu știi nici ce să-L mai ceri

Domnul privește la tine!

Mai mult de-atât ce mai vrei?”

S-a oprit din cântat, m-a privit o clipă și mi-a spus: „Asta este toată problema omenirii: Nu știe ce este important. Aleargă după nimicuri. Dacă-L ai pe Dumnezeu... ce-ți mai trebuie? Omul are șansa extraordinară să-L primească pe Dumnezeu în inima lui și să se bucure de tot ce înseamnă prezența Lui în viață. Suntem cele mai fericite făpturi din univers! Ce ne-am putea dori mai mult?”

Cine altcineva ar putea?

Nimeni, în afară de Isus Cristos!

Dragostea lui Dumnezeu față de noi s-a arătat prin faptul că Dumnezeu L-a trimis în lume pe singurul Său Fiu, ca noi să trăim prin El. Și dragostea stă nu în faptul că noi L-am iubit pe Dumnezeu, ci în faptul că El ne-a iubit pe noi, și L-a trimis pe Fiul Său ca jertfă de ispășire pentru păcatele noastre.

(1 Ioan 4:9-10)

Programul de duminică al bisericilor baptiste

Chitighaz

ora 9.00 – oră de rugăciune
ora 10.00 și 17.00 – serviciu divin

Micherechi

ora 9.00 – oră de rugăciune
ora 10.00 și 17.00 – serviciu divin

Despre omul Adam și Omul Hristos

Antropologia studiază pe om ca să vadă ce este omul, dar noi studiem pe Hristos ca să vedem ce este omul. Hristos este Dumnezeu, dar este Dumnezeu care a venit în firea noastră, ca să ne arate ce este omul așa cum L-a gândit El. Nici unul din fiii lui Adam nu a putut să ajungă la slava a ceea ce este să fie un om deplin. Și atunci Dumnezeu, ca un meșter, și-a „suflecat mânecile” și S-a pus pe lucru ca să arate ucenicului cum trebuie să facă lucrarea. El, adică, S-a făcut Om, a intrat în firea pe care a înfăptuit-o El Însuși și ne-a arătat ce este un Om.

Ce era Adam înainte de cădere? Ce este cu păcatul, până la urmă? Păcatul nu este numai o cunoaștere ca atare „a binelui și a răului”, cum a zis șarpele: „Veți fi ca dumnezei, cunoscând binele și răul”. (Facere 3, 5). Adică Dumnezeu, chiar fără de păcat fiind, cunoaște binele și răul, și le distinge. Măncare este o împărțire: Adam s-a împărțit cu răul. Măncarea este a primi viață din ceea ce mâncăm, a asimila, deci viața pe care a primit-o Adam de la împărțirea cu răul a fost o stricăciune, o otrăvire a vieții lui.

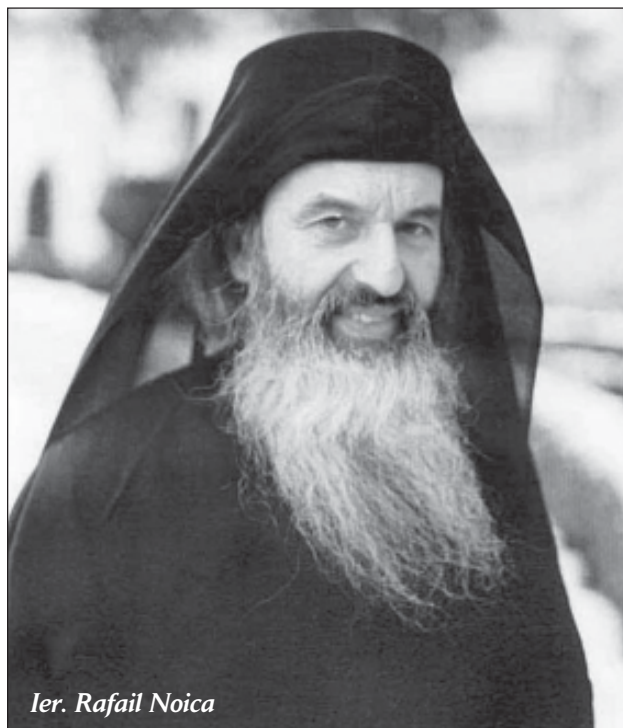
Bineînțeles că Hristos a trăit în lumea asta și, cum spune Sfântul Pavel în Epistola către Evrei, când arată ce fel de Arhiereu este Hristos pentru noi, zice că a fost om în totul ca noi, ispitit în toate ca și noi, dar fără de păcat. El este singurul om care nu a alunecat de pe drum, care a ținut calea adevăratei omeniri, de la început și până la capăt, și astfel a rezidit chipul omului, așa cum îl făcuse El în Rai.

Și ce era omul înainte de cădere? Păi era într-adevăr – cum am citit la Sfântul Serafim din Sarov – era un împărat al făpturii. Zice Sfântul Serafim că apa nu-l putea îneca, focul nu-l pu-

tea arde, animalele toate îi erau prietene, nu era supus muncii, chinului, osteneții și lucrurilor acestora: avea o desăvârșire pe care a pierdut-o după cădere. (...)

Deci Hristos, trăind o viață fără de păcat, a fost singurul Om care și-a trăit firea din zămislire până la

În Hristos se dobândește puțin câte puțin înșănătoșirea ființei fiecărei persoane omenesti, împărțându-se cu acea Persoană în Care firea a fost reîntregită. Este încă un aspect pe care l-am înțeles mult mai târziu: Adam nu a fost un om întreg, în sensul că firea lui nu

Ier. Rafail Noica

moarte desăvârșit. Și ce se întâmplă? Firea omenească fiind **una**, toți ne împărțim cu ea. Lucrarea lui Hristos a fost împărțirea firii omului, pe care trăind-o desăvârșit, a vindecat-o. Astfel, în firea muribundă de la Adam încoace, El a adăugat un nou potențial: reîntregirea firii, vindecarea ei totală, până la învierea din morți (chiar și a trupului, la trâmbița de apoi), și șederea de-a dreapta Tatălui. Dacă ne împărțim cu Trupul și Sângele Domnului, noi ne împărțim cu Omul în a cărui Persoană s-a reîntregit firea. Și atunci noi ne împărțim cu această reîntregire și, fiecare pe calea vieții lui, ne putem însuși această vindecare, adăugând nevoița noastră ca act al liberei noastre alegeri. (...)

și-a săvârșit călătoria de la Alfa la Omega. Hristos spune: „Eu sunt Alfa și Omega – Începutul și sfârșitul” (Apoc. 22, 13). Adam s-a născut pe pământul acesta și, cum spune Liturgia Sfântului Vasile, „Dumnezeu i-a făgăduit viață veșnică în paza poruncilor”. Or, prima poruncă pe care a întâlnit-o, unde evident că avea să vină și ispitirea (adică cercetarea poruncii – Domnul a lăsat și a îngăduit, cum face întotdeauna, ca ispititorul să-l încerce pe Adam, că ispită înseamnă încercare), Adam nu a știut să o păzească.

În cuprinsul întregii firi omenesti Adam reprezintă copilăria omului. Copilul, dragălaș, frumos, înduioșător, are o oarecare desăvârșire, o nevinovăție, o curăție, dar cu toate acestea o

neștiință, o nedesăvârșire, o necoacere care este tocmai groaza părinților: de exemplu, copilul meu poate să cadă în foc, în apă, de pe terasă, să-l „ia țiganul” sau mai știu eu ce, fiindcă el habar nu are, nu știe să se apere, și într-un anume fel Adam, deși era un om adult care putea înțelege, totuși într-un anume înțeles era nedesăvârșit, în sensul că avea nevoie de o coacere prin trăire. (...)

Prima oară când a venit glasul străinului (de aceea l-am asemănat cu un copil în neștiința sau nevinovăția lui) ar fi trebuit să știe să asculte de Dumnezeu cu mai multă dragoste, cu mai multă încredere, cu mai multă credincioșie; dar iată că s-a lăsat amăgit și a căzut, poticnit de „glasul străinului” (Ioan 10, 5). (...)

Isus Omul a fost singurul care după Înviere, sau poate să zicem la Înviere, a rezidit omul adamic, cel dinainte de cădere. Un om ce nu mai are nevoie să bată la

ușă: „Deschideți-mi!” Intră, iese, apare, dispare, nu mai ține de legile firii, poate mânca – a mâncat pește și niște miere înaintea Ucenicilor – dar nu mai era supus legilor la care noi suntem supuși.

Mântuirea noastră nu este numai reîntregirea omului celui vechi, ci este și „călătoria” până la șederea de-a dreapta Tatălui. Și noi ne împărțim acum cu un Hristos Care nu numai că a adus până la Înviere pe cel ce murise, dar l-a dus până la șederea de-a dreapta Tatălui. După căderea lui Adam nimeni nu putea să se ducă în cer, fiindcă firea noastră se stricase înainte să fi săvârșit cineva aceea călătorie. Cu Hristos ni s-a dăruit iarăși viața, prin Înviere, dar și mai mult: ni s-a dăruit tot restul călătoriei, pe care nu o făcuse nimeni, până la șederea de-a dreapta Tatălui.

(Din volumul „Cultura Duhului”, de Ieromonahul Rafail Noica)

Zorica Lațcu Teodosia

Acatist

*Iubirea mea și singurul meu dor,
Tu, flacără de-argint, cu raze blânde;
Tu, pâine coaptă-n tainicul cuptor
Merinde pentru suflete flămânde;
Ciorchinul greu cu bobul luminos,
Și spic crescut în țarina cea vie;
Potir ales, umplut cu vin spumos,
Iisuse Doamne, milostiv fii mie!*

*Durerea mea și dulcele meu chin,
Tu, mielușel în vizuini de fiare;
Dulceață revărsată din pelin
Mărgăritar al apelor amare;
Tu, desfătarea Crucii în ascuns,
Tu, sfânta neputințelor tărie;
Dorința, ținta mea de neajuns,
Iisuse Doamne, milostiv fii mie!*

*Podoaba mea, izvor de frumuseți,
Tu, haina mea de raze mătăsoase,
Cunună scumpă cu sclipiri de preț,
Tu, cântecul cu vorbe luminoase;
Tămăia care arde spre jertfiri,
Tu candelă de aur și făclie;
Tu floarea linei mele stihuri,
Iisuse Doamne, milostiv fii mie!*

*Prietene și mire prea iubit,
Tu, mâna bună și mângâietoare;
Dă Tu odihnă trupului trudit,
Și sufletului ars îi dă răcoare;
Întinde brațul tămăduitor;
Să-mi vindecă Bune, inima pustie;
Tu, Cel ce Ești toate tuturor,
Iisuse Doamne, milostiv fii mie!*

Românii sunt cel mai religios popor din Europa

Românii sunt cel mai religios popor din Europa, aceasta este concluzia unui sondaj realizat de institutul german de sondare a opiniei publice GfK, realizat pentru publicația americană Wall Street Journal. Conform acestui sondaj 97% dintre români și-au declarat apartenența la o religie. În acest clasament românii sunt urmați de turci și greci. La polul opus se situează cehii, dintre

care doar 37% și-au declarat apartenența la o credință religioasă. În Germania, procentul credincioșilor se situează în jur de 60%. Marea majoritate a occidentalilor au mai declarat că nu sunt practicanți „foarte activi” ai religiilor de care aparțin. Sondajul a fost realizat pe un eșantion de 21.000 de cetățeni din 21 de țări europene.

Julia Kaupert

Festival-concurs românesc de creație „Mihai Eminescu”

Primăria Sectorului 2 din București, împreună cu Centrul Cultural „Mihai Eminescu” din București, organizează Festivalul-Concurs Național de Creație „Mihai Eminescu”. Ediția a VI-a a festivalului se va organiza cu prilejul a 155 de ani de la nașterea poetului și își propune sprijinirea creatorilor de poezie, proză, teatru, eseu din România și din diaspora, care nu sunt membri ai Uniunii Scriitorilor.

În cadrul festivalului-concurs vor avea loc vernisarea unei expoziții concurs de arte vizuale, concurs de literatură, respectiv reuniuni și simpozioane cu participarea unor personalități culturale și artistice.

Prin aceste activități, Centrul Cultural „Eminescu” își propune popularizarea vieții și a operei marelui poet național Mihai Eminescu, încurajarea tinerelor talente, promovarea literaturii și artei naționale, stimularea comunicării interculturale, sensibilizarea tinerei generații pentru cunoașterea și respectarea moștenirii culturale, promovarea artei și culturii din România în contextul Universalității, încurajarea afirmării tinerelor talente în domeniul creației literare, dar și apropierea cetățeanului de spiritul valorilor autentice.

Creatorii literari pot participa la concurs cu unul sau mai multe genuri literare. Lucrările se pot trimite între 15 ianuarie – 15 mai 2005, pe adresa Centrului Cultural „Mihai Eminescu”, Oficiul Poștal nr. 49, Căsuța Poștală nr. 30, București, cu mențiunea „Pentru concurs”. Festivitatea de premiere și spectacolul de gală vor avea loc în data de 15 iunie.

Informații suplimentare se pot obține la sediul Centrului Cultural „Mihai Eminescu”, tel.: (00-40)322-6957, tel/fax. 326-2187, dar și la redacția *Foii românești*: Iula, Strada Gh. Doja nr. 8, tel.: 66/463-152.

Rita Păcș

S-a introdus înscrierea electronică pentru admitere

În prima a săptămână a anului 2005, s-a introdus o nouă posibilitate de înscriere pentru admitere la instituțiile de învățământ superior din Ungaria. „E-inscriere” ar prelua sarcinile hârtiilor de înscriere „A” și „B”, adică elevii se pot înscrie la diferite universități pe cale electronică, prin site-ul Bioului pe Țară de Învățământ Superior (OFI): www.felvi.hu. Acest mod de înscriere îl pot folosi doar acei elevi care vor participa la procedeul „normal” de admitere.

Redactorii site-ului sfătuiesc că doar aceia să se folosească de această posibilitate care au contact de internet stabil și sigur, și care

își verifică căsuța poștală în fiecare zi sau cel puțin odată la câteva zile.

Unul dintre avantajele înscrierii electronice este că dacă se greșește, nu trebuie să se completeze un nou imprimat, pentru că toate modificările, corecturile se pot face prin felvi.hu. Bineînțeles, toate acestea trebuie făcute până în 15 februarie 2005, până la termenul înscrierilor. „E-inscrierea” nu te scutește de plățirea taxelor de înscriere pentru admitere, dar în loc de plățirea prin cecuri, taxa trebuie transferată pe contul bancar al OFI.

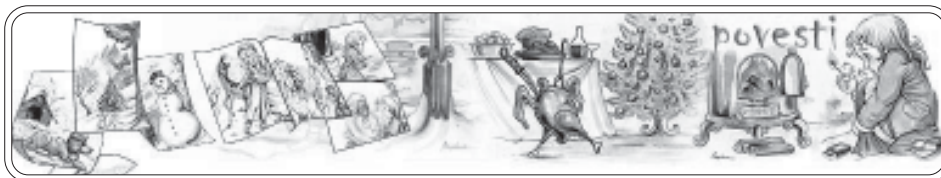
Informații suplimentare se pot găsi pe site-ul felvi.hu.

Rita Păcș

Împărtășirea copiilor de la grădiniță

La sărbătoarea Soborului Sfântului Ioan Botezătorul, pe data de 7 ianuarie, la Sfânta Liturghie săvârșită la Catedrala Ortodoxă Română din Iula au participat și copiii din grupa românească „Veverița” de la grădinița de pe strada Galamb. Copiii an de an sunt aduși de către educatoarele lor, doamna preoteasă *Veturija Ardelean* și *Florica Ruja*, să vadă pomul de Crăciun, iar cu această ocazie sunt și împărtășiți. La momentul potrivit, copiii ortodocși au venit în fața altarului, pentru a fi împărtășiți de către părintele vicar *Pavel Ardelean*, parohul locului.

Toma Iova

Legende nemuritoare

Ștefan cel Mare și leul

Înainte de asta cu câteva sute de ani, se zice că pe aceste locuri unde azi sunt sate și orașe, erau numai tot păduri de nu le dădeai de capăt, să fi umblat prin ele o viață întreagă. Nu erau nici drumuri, nici cărări prin ele. Căci nime nu-și lua inima în dinți ca să-și puie viața în primejdie, drumărind prin aceste locuri pustii și sălbătice, unde în alta nimic nu trăia decât urși, lupi, lei și alte sălbătăcii.

Odată însă, nește copii zburdalnici, a bunăoară cum sunt și azi unii dintre ai noștri, să luare la drum, ca să culeagă zmeură din zmeuriștea ce nu era tare departe de sat. Ajungând la zmeuriște, o găsiră toată călcată în picioare de o droaie de urși și de zmeură nici poveste! Copiii să su-părare rău, căci nu găsiră nici baremi atâta cu cât să-și astâmpere setea.

– Haideți după mine – zise unul ce să părea a fi mai isteț între ei – că eu știu o zmeuriște cu mult mai mare, ce nu-i departe de aici.

Copiii, însuflețiți de spusese prietenului lor, o luare tot într-un suflet pe răpă în

jos, până ajunseră într-o poiană întinsă. Se duseră, se duseră, până îi apucă noaptea, dar ca să deie de zmeură nici vorbă.

– Stați numai aici, că îndată o să vă aduc o căpățână de zmeură! le zice vătavul lor.

Copiii stătură locului și, șezând pe iarbă verde și răcoroasă, trudiți de drumărit și de foame, adormiră până la unul. Vătavul lor, mergând în marginea unui tufiș, a dat de o zmeuriște încărcată cum îi strugurul, dar nu apucă a-și lua nici trei boabe, căci spre spaima lui, vede în mijlocul zmeuriștei un urs cât un bou și flămând ca un lup, care, cum îmbrățișa tufa întreagă, culegea toată zmeura ce-i venea în cale.

Copilul, speriat, nici nu clintii, fără frumușel se puse pup sub o tufă, gândind că ursul nu o să-l bage în samă. Ursului însă îi miroși a carne de om și-și luă tălpășița pe unde venise, fiindu-i frică să nu dea față de vreun pușcaș.

Numai atâta i-a trebuit copilului și haid umplându-și căpățâna colopului cu zmeură, s-a întors tot

într-un suflet până la soții lui, care dormeau duși.

Dimineața, trezindu-se cu toții, au dat năvală peste căpățâna cea cu zmeură. Copilul le spuse cele pățite.

– Haideți să mai culegem – îi ziseră ceilalți – căci numai cu atâta abia ne-am stâmpărat setea, dar apoi foamea cu ce o potolim?

S-au dus cu toții, dar când colo, acuma nu mai găsesc ursul, ci găsesc un leu la marginea zmeuriștei, ce mirosea locul unde copilul șezuse ieri pupuneț.

– Iată altă bidiganie! ziseră copiii, necunoscând primejdia ce-i putea aștepta.

– Nu vă fie frică de nimic; haideți numai cu mine, că unde e Dumnezeu, acolo nu e nici o primejdie.

Leul, văzând îndrăzneala copilului, o luă la fugă.

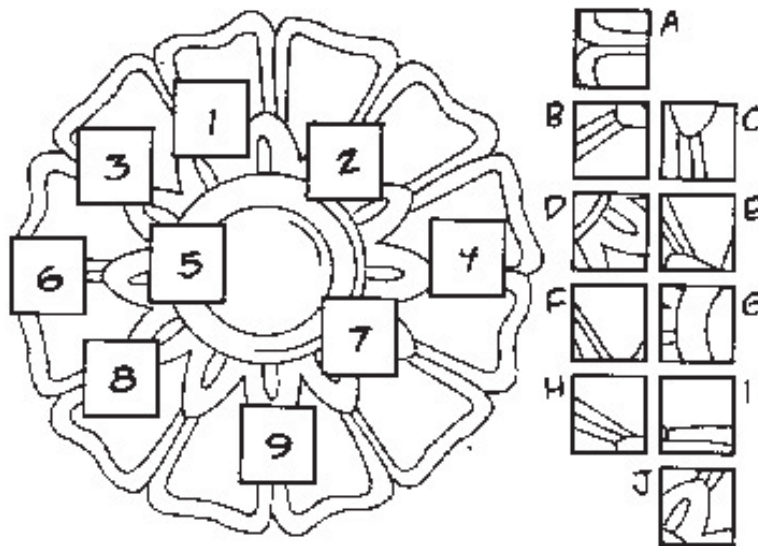
Soții lui îl agrăiră cu toții zicând:

– Tu, Ștefane, ai să te faci un om mare, că de tine nici fiarele pădurii nu îndrăznesc a se apropia.

Locul unde a fost zmeuriștea, să cheamă și azi „Zmeuriștea lui Ștefan”. Iar că din Ștefan s-a făcut un împărat mare și vestit o știm cu toții.

FLOARE INCOMPLETĂ

Potrivește segmentele la locul lor și completează petalele.

Ana Crișan

Rezolvare: 1E, 2J, 3H, 4I, 5C, 6A, 7D, 8B, 9C

Emoții în pragul olimpiadei la română

Mărti, 11 ianuarie, la Jula s-a desfășurat olimpiada pe țară la limba și literatura română, cunoscută sub prescurtarea OKTV. Întrecerea a avut loc la Centrul Cultural Român din Jula. Elevii din clasele 11 și 12 ale Liceului „Nicolae Bălcescu” din Jula s-au prezentat într-un număr destul de mare, părerile lor fiind asemănătoare: aceasta este prima probă serioasă a vieții lor, deoarece sunt la vârsta de maturitate și până acum nu au avut asemenea dificultăți. În caz că vor reuși să treacă cu succes de această probă și să termine printre primii, ei vor fi scutiți de bacalaureatul la română. Cei care au nevoie pot obține două puncte în plus la admiteri, iar ceilalți, pe lângă că își pot verifica cunoștințele, mai rămân și cu experiența unei adevărate competiții. Înainte de examen am stat de vorbă cu câțiva elevi care s-au înscris la olimpiadă.

Mă numesc *Alexandru Cristian Oros*. Sunt originar din orașul Salonta, din România. Am 18 ani și sunt elev în clasa a 12/a. Având ocazia, m-am prezentat și eu la olimpiada de română. Aș dori să obțin un loc destul de bun, deoarece aș vrea să-mi verific cunoștințele de care am nevoie la bacalaureat. Pregătirea a fost îndelungată. Am avut nevoie de multe manuale și din România și din Ungaria. M-am pregătit din multe resurse: poezii, analize pentru a putea să mă descurc, la care m-au ajutat și profesorii. Sper ca până la urmă să se termine totul cu bine.

Mă numesc *Adriana Marc*, am 18 ani și sunt în

Alexandru Cristian Oros

ritatea participanților, să avem experiențe și amintiri plăcute.

Mă numesc *Tita Gal*, am 18 ani și sunt în clasa 12/b. Sunt originară din Chișineu-Criș, din România. M-am

Adriana Marc

ba și literatura română. Fiind în grupa avansată am fost pregătită alături de colegii mei de către profesoara Stela Nicula Machhour. Am studiat din diferite manuale aproape toate temele posibile.

Tita Gal

că voi ajunge cât mai departe și, în final, să ajung să ocup o poziție cât mai bună.

Mă numesc *Vasile Petrușan*, am 17 ani și sunt elev în clasa a 11/a. Locuiesc la Micherechi. M-am

Eva Netea

câțiva ani în urmă au participat și ei cu succes la această competiție.

Mă numesc *Bianca Son*, am 16 ani și sunt în clasa a 11/b. Sunt originară din România, dar acum locuiesc la Otlaca-Pustă. Am dorit să particip la acest concurs cu gândul că voi obține niște puncte sau că voi avea scutire la bacalaureat, dar pe parcurs s-au schimbat regulile. Acum îmi doresc să-mi verific cunoștințele, nivelul de pregătire. M-am pregătit cum orice elev o face, cu ajutorul cărților românești din biblioteca școlii, cu lecțiile predate de doamna profesoară și am învățat împreună cu sora mea și cu alți participanți. Sper că la concurs o să reușim să ne calificăm cât mai mulți, deci să aibă cuvântul cei mai buni.

Cristian Martin

Zoltan Oros

clasa a 12/a. Ca român din Ungaria, din Micherechi, tot timpul m-a preocupat cultura, limba și literatura română. Având ocazia m-am prezentat și eu la olimpiada de limba și literatura română, numită OKTV, la care pot să-mi verific cunoștințele. Aș dori să obțin un loc destul de bun, deoarece, în caz că m-aș califica, pe lângă scutirea bacalaureatului, voi obține și puncte, care mă vor ajuta la admitere. M-am pregătit din manuale școlare, m-am documentat în biblioteca liceului și, nu în ultimul rând, m-au ajutat mult și profesorii noștri, mai ales profesoara *Florentina Oltean*. Sper ca despre competiția aceasta, împreună cu ma-

Ildico Rocsin

înscris la acest concurs cu scopul de a obține un rezultat satisfăcător. Este un concurs dificil, care necesită o pregătire foarte serioasă și amănunțită. Odată cu pregătirea pentru examenul de bacalaureat, m-am pregătit și pentru această competiție, ca să-mi pun la încercare cunoștințele. Am studiat împreună cu colegii, la îndrumarea profesoarei *Stela Nicula Machhour*.

Mă numesc *Eva Netea*, am 18 ani și sunt în clasa 12/b. M-am înscris la acest concurs datorită faptului că sunt originară din comuna Micherechi, unde trăiesc mulți români. Vreau să-mi verific cunoștințele de lim-

Vasile Petrușan

Mă numesc *Zoltan Oros*, sunt originar din Micherechi. Am 18 ani și sunt în clasa a 12/b. Doresc să-mi continui studiile pe linia română la Institutul Pedagogic din Sarvaș. Am participat la acest concurs fiindcă scutirea de la bacalaureatul de română ar fi un lucru foarte bun, nevorbind despre punctajele duse în plus la admitere. M-am pregătit în biblioteca liceului și m-au ajutat și profesorii. Familiei mele îi datorez că am putut să păstrez limba și obiceiurile străvechi ale românilor, cunoștințe care sper că mă vor ajuta la concurs.

Mă numesc *Ildico Rocsin*,

Bianca Son

înscris la acest concurs în primul rând pentru ca să-mi verific cunoștințele la limba și literatura română. În al

Spectacol de teatru la Apateu

Elevii-actori ai „Liceului N. Bălcescu” din Jula au evoluat joi, 13 ianuarie, pe scena Casei de Cultură din Apateu, prezentând românilor din această localitate piesa „Un pedagog de școală nouă” de I. L. Caragiale și un montaj liric din poeziile lui Lucian Magdu. „Fiecare reprezentație este o nouă probă pentru elevii noștri, deoarece componența echipei de teatru se schimbă aproape în fiecare an”, ne-a informat profesoara *Vera Gurzău*, care a organizat și acest spectacol. „Am dori să avem cât mai multe spectacole și în acest an, la fel ca în 2004”, a transmis dorința echipei de teatru profesoara Gurzău.

E. Iova

Păstrătorii de tradiții din Micherechi au ținut pomana porcului

La sfârșitul anului trecut, în data de 28 decembrie, Echipa de păstrare a tradițiilor „Gheorghe Nistor” din Micherechi a organizat un program care a avut în centru tăierea porcului, acțiune sponsorizată de Primăria locală și de dansatorii activi. La programul organizat de conducătoarea Casei de Cultură, *Maria Boca Cozma*, au fost prezenți circa 80 de persoane nu doar din Micherechi, ci și de la Seghedin sau Jula.

Artiștii populari tineri și mai puțin tineri, s-au adunat dimineața în curtea grădiniței din Micherechi, unde s-a desfășurat tăierea porcului. Porcul cumpărat de la Crâstor nu avea multe șanse contra măcelarului, care a fost *Vasile Papp*, fiind ajutat de niște tineri vrednici. Uniți

ci cu gaz din butelie. Până ce tinerii spălau și curăteau porcul, măcelarul ascutea cuțitele și aranja păharele de pălincă. A urmat despicarea porcului care a necesitat mare atenție.

Între timp au sosit și muzicanții, care după gustarea vinului și a pălincii în-

le pregătite de fete: prăjituri, pâine cu ceapă sfârâită, iar cei mai vrednici s-au ocupat de partea măcelăritului. Deci, după despicarea porcului, a urmat prelucrarea hrăni, care nu a fost foarte complicată, deoarece s-a făcut câți cârnați s-a putut. Asta nu înseamnă că cei prezenți au trebuit să ducă lipsă de ceva, fiindcă în afară de cârnaț s-a gătit supă, caltaboș, fripturi, „toroș” adică tocăniță de varză cu cârnați, care s-a servit la cină. Bineînțeles se aflau și alte „dulciuri ale vieții”, care se consumă la un astfel de eveniment plin de tradiție.

La pomana porcului s-a discutat despre ziua petrecută. Cei care nu s-au știut până atunci au avut ocazia să se cunoască, amintind și povestind, cum a fost pe vremuri. Aici, surpriză, a apărut o pereche – prieteni de-ai primășului – originari din România, din Miercurea Ciuc. Punctul culminant al seratei a fost când fiecare dansator a interpretat câte o bucătică din știința sa ad-

mirabilă, care a fost „condimentată” cu dansurile oaspeților.

Așadar, pomana porcului s-a transformat într-o petrecere de dans, unde cu toții s-au simțit foarte bine până

în zori. Păstrătorii de tradiții s-au hotărât ca acest eveniment plin de obiceiuri locale să devină o tradiție și pentru ei, care să se desfășoare în fiecare an.

Cristian Martin

ca pe scenă, a urmat tortura, conform tradițiilor locale. După ce porcul a fost înjunghiat, a urmat pârjolitul, care, din păcate, nu s-a făcut cu paie ca pe vremuri,

dată au apucat instrumentele, astfel creând o atmosferă extraordinară. O parte a participanților a dansat, altă parte stătea de vorbă și glumea, alții gustau bunuri-

Otlăcanii țin la poșta lor

Populația satului Otlaca-Pustă, a protestat la toate forurile existente împotriva introducerii poștei mobile în localitate. Rezultatul împotrivirii localnicilor a fost că oficiul poștal din satul cu doar 480 de suflete nu a fost desființat cu totul, dar programul acestuia s-a redus la numai două ore pe zi.

Dar Poșta Ungară va hotărî asupra funcționării numai după analiza rezultatelor ultimelor șase luni, care va avea loc la sfârșitul lunii ianuarie. Peste 90 la sută a localnicilor dorește restabilirea oficiului poștal cu program întreg, pentru că oamenii nu sunt mulțumiți de serviciile poștei mobile, susține primarul *Szabó Miklós*, într-un reportaj publicat în prima pagină de cotidianul județean *Békés Megyei Hírlap*. În țară se mai află într-o situație asemănătoare sute de localități, care la inițiativa localității Komlóska, din județul Borsod-Abaúj-Zemplén, au o acțiune populară, colectând mii de semnături pentru modificarea legii poștale, astfel încât aceasta să îngăduie introducerea serviciilor poștei mobile numai în localitățile unde și populația este de acord. „La Otlaca-Pustă, aproape toată lumea și-a dat semnătura. 95-96 la sută a localnicilor este de acord cu cererea noastră și sper că această solidaritate îi va pune pe gânduri pe șefii de la

poștă”, a declarat primarul localității, care susține că în județul Bichiș mai sunt și alte sate, care s-au alăturat protestului declanșat încă în vara anului trecut.

Ștefan Crâsta

Foto: BMH

Cum văd românii anul 2005

Jumătate din români speră ca anul 2005 să fie mai bun decât cel care tocmai se încheie, deși ponderea celor care se așteaptă ca acesta să aducă prosperitate economică ori scăderea considerabilă a șomajului este mult mai mică – reiese dintr-un sondaj Gallup.

Potrivit sondajului, 49 la sută dintre români cred că anul 2005 va fi mai bun decât precedentul, în timp ce 34 la sută afirmă că va fi la fel. 11% dintre subiecți își exprimă convingerea că, în 2005, românii o vor duce mai rău decât în 2004.

Comparativ cu 2004, anul 2005 va fi, pentru 32 la sută dintre subiecții români, un an de prosperitate economică, în timp ce 45 la sută apreciază că nu vor urma schimbări din acest punct de vedere. În schimb, 16 la sută dintre subiecți sunt convinși că va urma un an mai greu decât cel care tocmai se încheie.

Cât privește șomajul, în jur de 30 la sută din subiecți cred că acesta va stagna și tot cam atâția se așteaptă la o scădere ușoară. Ceva mai mult de un sfert dintre subiecți (26%) apreciază că va urma o creștere ușoară a ratei șomajului.

Aproape un sfert din subiecți (21%) estimează că anul 2005 va fi unul mai liniștit din punct de vedere internațional, în timp ce 48 % cred că anul viitor nu va fi diferit față de cel ce se încheie.

Budapesta, 1912: un boier basarabean printre românii din Ungaria

În anul 2003, la Editura Compania, a apărut volumul „Adio lumii vechi”, ce cuprinde memoriile unei personalități controversate a istoriei românilor: Petru Groza, ministru în mai multe cabinete, președinte al Consiliului de Miniștri al României (până în 1952) și președinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale (șef al statului), până la moartea sa, survenită în ianuarie

lor din Ungaria în deceniile premergătoare schimbărilor survenite după 1918.

Fost elev eminent al Colegiului Evanghelic Maghiar din Orăștie, student strălucit la Budapesta, Berlin și Leipzig, de unde se întoarce cu titlul de doctor în drept, Groza a participat cu sârg, în studenție, la toate manifestările tineretului român din capitala Ungariei.

Rememorând acei ani,

Frații Stroescu: Mihăiță, Vasile, Gheorghe și Constantin

1958. Venit pe lume la 7 decembrie 1884, într-un sat de lângă Deva, Băcia, ca fiu al unui preot ortodox, Petru Groza și-a petrecut copilăria și tinerețea în Transilvania și Ungaria, stăpânind – ca toți românii ardeleni școliți, de la întâlnirea secolilor nouăsprezece și douăzeci – două culturi, două limbi, un anumit fel de mentalitate tolerantă și o înțelegere specială a suflului național. Evenimentele istorice ulterioare celui de-al doilea război mondial au făcut ca numele lui Petru Groza să fie asociat, întotdeauna, cu instaurarea și consolidarea regimului comunist în România.

Departat de orice încercare de a aprecia activitatea și convingerile politicianului, nu putem trece, totuși, peste valoarea documentară mai ales a primei părți a volumului de memorii despre care vorbeam, căci câteva zeci de pagini cuprind evocări deosebit de semnificative privind situația români-

politicianul matur reface în cuvinte (uneori, pătrunse de doctrină) atmosfera unui eveniment important al vremii, și anume serbarea jubiliară prilejuită, în 1912, de împlinirea unei jumătăți de veac de la constituirea Societății „Petru Maior” a studenților români din Budapesta. Precizează, din capul locului, că amintirile legate de eveniment se întrec cu „unele de ordin familial”: „...tinerii urmăreau alegerea unui alt președinte [al Societății] cu ocazia acestui jubileu, care să poată face față pretențiilor de atunci ale high-life-ului capitalei Budapesta, căruia românii nu voiau să-i rămână cu nimic inferiori. Și alegerea lor căzuse asupra fratelui meu, pe atunci student la Facultatea de Medicină, Victor Groza, care li se părea că este «o figură mai elegantă», având fracul mai bine croit și vorbind mai multe limbi”. În acest context, în care prezența elegantă, manierele alese și senzația de bunăstare deveniseră, din motive în-

temeiate, o problemă de orgoliu și de imagine pentru studenții români din Budapesta, în toiul balului final al serbărilor jubiliare, din mulțimea de invitați, care – în majoritate – se cunoșteau între ei, se desprinde silueta unui „domn misterios”, descris astfel: „Înalt și frumos, foarte distins și elegant, cu frac croit impecabil și cu o barbă neagră, lungă, bine îngrijită. Atitudinea lui discretă, foarte manierată și rezervată, a atras atenția tinerilor organizatori ai balului. Fratele meu, ca președinte, s-a simțit obligat să pășească la un moment dat spre el pentru a-l întreba dacă poate să-l acompanieze, văzându-l izolat, și i s-a prezentat reverentios, spunându-și numele. Domnul necunoscut i-a întins zâmbind mâna, fără însă ca la rândul său să-și pronunțe și el numele, mulțumindu-i pentru serviciile oferite, declarând că se simte bine în izolarea lui. Mai târziu, Victor Groza face încă o tentativă de a-l aborda pe elegantul necunoscut, care... de data aceasta a devenit mai comunicativ păstrând însă mereu pe buze un zâmbet care fratelui meu i se părea ironic; și, constatând că este român, împins de orgoliul care stăpânește pe orice român în astfel de împrejurări, l-a întrebat asupra impresiilor pe care i le făceau aceste manifestări ale românilor din Ungaria. Fratele meu, cunoscând aproape pe toți intelectualii din Ardeal și Banat, ajunsese la convingerea că acest român nu este din părțile noastre, și deci nu poate fi decât din vechiul regat. La un moment dat, vorbind fratele meu și despre suferințele românilor de sub regimul feudal maghiar și despre lupta pe care o dădeau pentru eliberarea de sub stăpânirea străină, domnul cel misterios a replicat, cu același zâmbet ironic:

– Nu prea văd că sunteți în suferință! Și nici nu văd urmările unei stăpâniri de asupra a românilor din Ungaria, după modul cum v-ați prezentat în decursul acestei serbări!

(Continuare în pag. a 13-a)

S-a înființat o nouă echipă de dansuri la Chitighaz

Din luna decembrie 2004, Chitighazul are o nouă-veche echipă de dansuri populare. Formația dansatorilor români încă nu are o formă organizată, dar și-a început activitatea și are repetiții de două ori pe săptămână. Despre această inițiativă ne-a vorbit Petru Selejan, directorul Casei de Cultură și președintele Autogovernării Românești din Chitighaz.

– Alături de dansatorii tineri, s-a înființat din nou o echipă de dansuri populare, care păstrează numai tradițiile din sat, dansuri și cântece românești. Coregraful echipei de 12 membri este Gheorghe Gros, care este un renumit cântăreț al comunei noastre. Acești dansatori, între vârsta de 25 și 45 de ani, se întâlnesc de două ori pe săptămână pen-

tru a însuși pașii de dansuri ale strămoșilor noștri. Muzica este asigurată de bace Ioan Bandula, care cântă la fluiet, iar în cazul unui spectacol vom fi ajutați de muzicanții Echipei Păstrătorilor de Tradiții din Aletea. Prima evoluție a echipei noastre de dansuri va fi la Balul românesc tradițional, organizat aici la Casa de cultură, la 12 februarie. Avem speranța că echipa, sprijinită și financiar și moral de Autogovernarea Minoritară Românească, nu va funcționa doar câteva luni, ci vom fi mândri de ei încă mulți ani.

Domnul Selejan ne-a mai informat că dansatorii sunt ajutați și de binecunoscuții maeștri ai dansului, soții Ana și Gheorghe Buha, însă ei, fiind mai în vârstă, nu se mai angajează să participe la repetiții în mod activ. R.P.

A apărut Calendarul

A ieșit de sub tipar ediția din acest an a calendarului românesc. Așa cum arată și titlul, nici de această dată, publicația nu se dezmințe, păstrând aceeași linie autentic românească, fără compromis.

Lucrarea se deschide cu o frumoasă poezie a mai puțin cunoscutului – și multă vreme interzisului – poet român Radu Gyr. Îndemnul său ni se potrivește și nouă foarte bine, de parc-ar fi fost scris ieri.

După prezentarea succintă a principalelor evenimente ale românilor din Ungaria pe anul 2004, în cadrul rubricii „Oameni și locuri”, urmează prezentarea unor personalități care, într-un fel sau altul, au vreo legătură cu românii din Ungaria. Întâlnim aici foarte interesante destăinuiri ale celei care, așa cum spune atât de frumos, s-a identificat cu comunitatea noastră, și i-a fost stălp de nădejde atâția ani – Frau Edda Illyes.

Trunchiul acestui calen-

dar este, așa cum v-ați obișnuit deja, alcătuit din partea de istorie, literatură și folclor, adică tocmai acea parte care este necesară unei minorități pentru a-și păstra și afirma identitatea.

Comemorări, pagini inedite din poezia românească, amintiri din lumea de altădată, rânduri despre folclor, toate le găsiți aici.

Dacă mai adăugăm capitolele dedicate tinerilor, alături cu cele de divertisment și jocuri, aveți imaginea completă a unei apariții care nu trebuie să lipsească din nici o casă de român.

Pentru a intra în posesia Calendarului românesc – 2005, trebuie să vă adresați Redacției Foaia Românească, la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, 5700 Iula, str. Gh. Doja nr.8, precum și activiștilor Uniunii sau parohiilor ortodoxe din localitățile cu populație românească. Eva Iova

Revedere

– Codrule, codruțule,
Ce mai faci, drăguțule,
Că de când nu ne-am văzut
Multă vreme a trecut
Și de când m-am depărtat,
Multă lume am îmblat.

– Iar, eu fac ce fac de mult,
Iarna viscolu-l ascult,
Crengile-mi rupându-le,
Apele-astupându-le,
Troienind cărările
Și gonind cântările;

– Și mai fac ce fac de mult,
Vara doina mi-o ascult
Pe cărarea spre izvor
Ce le-am dat-o tuturor,
Împlându-și coafele,
Mi-o cântă femeile.

– Codrule cu râuri line,
Vreme trece, vreme vine,
Tu din tânăr precum ești
Tot mereu întinerești.

– Ce mi-i vremea,
când de veacuri
Stele-mi scânteie pe lacuri,
Că de-i vremea rea sau bună,
Vântu-mi bate, frunza-mi sună;
Și de-i vremea bună, rea,
Mie-mi curge Dunărea.
Numai omu-i schimbător,
Pe pământ răstăcitor,
Iar noi locului ne ținem,
Cum am fost așa rămânem:
Marea și cu râurile,
Lumea cu pusturile,
Luna și cu soarele,
Codrul cu izvoarele.

Rugăciune

Crăiasă alegându-te
Îngenunchem rugându-te,
Înălță-ne, ne mântuie
Din valul ce ne băntuie;
Fii scut de întărire
Și zid de mântuire,
Privirea-ți adorată
Asupra-ne coboară,
O, maică prea-curată,
Și pururea fecioară,
Marie!

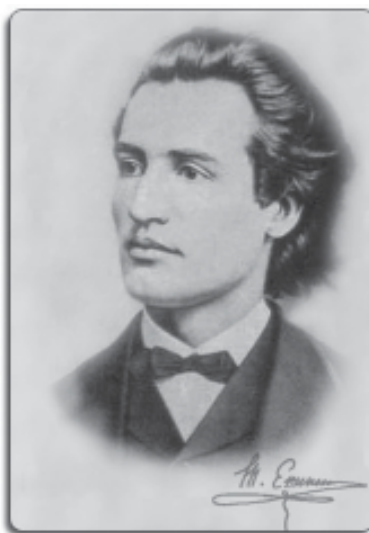
Noi, ce din mila sfântului
Umbră facem pământului,
Rugămu-ne-ndurărilor
Luceafărului mărilor;
Ascultă-a noastre plângeri,
Regină peste îngeri,
Din neguri te arată,
Lumină dulce clară,
O, maică prea-curată,
Și pururea fecioară,
Marie!

Pierdut în suferința...

Pierdut în suferința nimicniciei mele,
Ca frunza de pe apă, ca fulgerul în chaos,
M-am închinat ca magul la soare și la stele
Să-ngăduie intrarea-mi în vecinul repaos;
Nimic să nu s-audă de umbra vieții mele,
Să trec ca o suflare, un sunet, o scânteie,
Ca lacrima ce-o varsă zadarnic o femeie...
Zadarnica mea minte de visuri e o schele.

Căci ce-i poetu-n lume și astăzi ce-i poetul?
La glasu-i singuratec s-asculte cine vra.
Necunoscut strecoară prin lume cu încetul
Și nimene nu-ntreabă ce este sau era...
O boabă e de spumă, un creț de val, un nume,
Ce timid se cutează în veacul cel de fier.
Mai bine nici odată el n-ar fi fost pe lume
Și-n loc să moară astăzi, mai bine murea ieri.

*„Acesta a fost Eminescu,
aceasta este opera lui. Pe cât
se poate omeneste prevedea,
literatura poetică română va
începe secolul al XX-lea sub
auspiciile geniului lui, și forma
limbei naționale, care și-a gă-
sit în poetul Eminescu cea mai
frumoasă înfăptuire până as-
tăzi, va fi punctul de plecare
pentru toată dezvoltarea vii-
toare a vestmântului cugetării
românești.”* Titu Maiorescu

Din cerurile- albastre

Din cerurile-albastre
Luceferi se desfac,
Zăbind iubirii noastre
Și undelor pe lac.
De glasul păsărelelor
Pe gânduri codru-i pus.
O stelelor, stelelor,
Unde v-ați dus?

În turme călătoare
Trec nourii pe ceriu,
Ce seamăn pieritoare
Duioselor dureri.
De strălucirea florilor
E câmpul tot răpus.
O norilor, norilor,
Unde v-ați dus?

Șoptiri aeriane
Pătrund din mal în mal
Ș-a stelelor icoane
Pe fiecare val.
De ochii tăi cei plini de-amor
Aminte mi-am adus.
O stelelor, stelelor,
Unde v-ați dus?

Cum iedera se leagă
De ramuri de stejar,
Mi-a fost odată dragă
Și dragă-mi este iar.
De brațul tău cuprins cu dor
Aminte mi-am adus.
O, brațelor, brațelor,
Unde v-ați dus?

Luna iese dintre codri

Luna iese dintre codri.
Noaptea toată stă s-o vadă.
Zugrăvește umbre negre
Pe lîntolii de zăpadă.

Și mereu ea le lungeste
Și suind în cer le mută,
Parcă fața-i cuvioasă
E cu ceață învăscută.

Ce gândește? – numai norii
Lin se-mbină, se dezbină
Ca fâșii de gaz albastru
Ca și aburi cu lumină.

Lin pin iarbă scotocește
Apa-n prund și-n pietricele.
Florile surdă în taină,
Oare ce-or surăde ele?

Șil-sl cu neguri îmbrăcate
Lac, dumbravă și pădure.
Stele palid tremurânde
Ard pin negurile sure.

Lumea-n rouă e scaldată,
Lucioli pe lacuri zboară.
Luna umbrei, umbra lunei
Se amestec, se-nfășoară.

Lunecând pe ceruri, norii
Negri-acopăr tot seninul.
Se sting una după alta
Și icoana, și suspinul.

Înfășat în întuneric
Eu nu văd, nu aud șoapte.
Ah, mă simt atât de singur!
Este noapte, noapte, noapte.

Zadarnic șterge vremea

Zadarnic șterge vremea a gândurilor urme!
În minte-mi ești săpată ca-n marmura cea rece,
Uitarea mână-n noapte a visurilor turme
Și toate trec ca vântul – dar chipul tău nu trece.

În veci noaptea și ziua șoptesc în gând un nume,
În veci la pieptul bolnav eu brațele îmi strâng,
Te caut pretutindeni și nu te află-n lume,
Tu chip frumos cu capul întors spre umăr stâng.

Astfel în veci în minte-mi încremeniși frumoasă
Și văd în veci aievea divinul tău profil.
O, cum nu pot în brațe să te omor plângând
Tu, blond al vieții mele și-al dragostei copil!

Zadarnic cat repaos pe perina cea moale,
Îmi pare c-a mea tâmplă pe piatră o am pus
Și noaptea-ntreagă ochii-mi în lacrimi se îneacă
Și mintea mea în noaptea de veci va fi apus.

Pe cât mai am în pieptu-mi, un pic măcar de sânge,
În inimă cât fibra din urmă va trăi,
Avare, ele-n sine icoana ta vor strânge,
Cu dânsa împreună și ele vor muri!

O rai al tinereții-mi, din care stau gonit!
Privesc cu jînd la tine asemeni lui Adam,
Eu nu gândesc c-o clipă am fost și fericit,
Ci mor, mor de durerea că-n brațe nu te am.

Budapesta, 1912: un boier basarabean printre românii din Ungaria

(Urmare din pag. a 11-a)

Eu urmăresc din prima zi programul acestor serbări; am fost pretutindeni de față și v-am luat sub lupa cercetărilor mele, observându-i neîncetat pe toți. Ei, bine, v-am văzut fastuoși, vioi și foarte mulțumiți. Deci nu prea am constatat sărăcia și lipsa de fonduri a Societății „Petru Maior”, despre care d-ta îmi vorbeai adineauri.

Cu temperamentul unui tânăr orgolios, fratele meu a fost cuprins de un sentiment de revoltă... Și, evident, i se mai părea fratelui meu că observațiile acestui boier aveau menirea de a preveni o presupusă cerere de ajutor de bani pentru augmentarea fondului Societății „Petru Maior”, colecțiile fiind în curs. Stăpânit de astfel de sentimente, fratele meu și-a ridicat mândru capul în fața boierului, ripostând cu semeție:

— Eu când v-am vorbit de cotropirea noastră și de suferințele noastre, nu m-am gândit numai la sărăcia și neajunsurile materiale; căci există, pe lângă neajunsurile materiale, și neajunsuri de ordin spiritual, mai există și sentimentul de demnitate și dorința de libertate, independente de eleganța și situația noastră materială. Căci noi, românii din Ardeal, nutrim cu toții, săraci și bogați, același sentiment pe care dumneavoastră, poate tocmai mulțumită situației mai norocoase și bogățiilor, nu-l puteți avea!...

Și i-a întors spatele, nemaiocupându-se de el. Mare i-a fost însă mirarea fratelui meu când a doua zi a primit o scrisoare lungă, foarte îngrijită, prin care — după o frumoasă introducere și elogiile pentru modul cum au decurs serbările românești, având aprecieri foarte simpatice și pentru tânărul președinte al societății, care, întorcându-i spatele, l-a cucerit prin această atitudine a românului dărz și conștient — „drept recunoștință, scria el, pentru frumoasele emoții pe care mi le-au provocat cele văzute și auzite la Budapesta, pun la dispoziția Societății „Petru Maior” o sumă...”, care egala cu toate fondurile realizate de această societate timp de cincizeci de ani: 50 de mii de coroane de aur. Semnatarul scrisorii era Vasile Stroescu.

Dacă în privința sumei

exacte donate ar putea exista dubii (Maria Berényi, în volumul „Cultură românească la Budapesta în secolul al XIX-lea”, în capitolul consacrat Societății „Petru Maior”, precizează, citându-l pe Albrecht Dezső, că donația a fost de 12 mii de coroane), faptul că personajul misterios al balului de la Budapesta, boierul filantrop Vasile Stroescu, a existat aievea e indubitabil. El s-a născut în 1845, în satul Trinca, Basarabia, fiind al cincisprezecelea copil al boierului

Vasile Stroescu în familia fraților Mironiuc
(primul din stânga, din rândul doi)

moldovean Vasile Ion Stroescu — indică genealogistul Gheorghe Bezviconi în lucrarea „Boierimea Moldovei dintre Prut și Nistru” (București, 1943), consemnând că legenda conform căreia familia Stroescu se trăgea din Transilvania nu poate fi susținută documentar, deci nu aceasta este cauza „de suflor” pentru care boierul a făcut donații importante românilor transilvăneni. Vasile Stroescu și-a făcut școlile la Odessa și Moscova, studiile universitare le-a început la Petersburg și le-a aprofundat la Berlin, iar în 1867 se întoarce pe locurile Moldovei. După moartea tatălui său, în 1875, începe să se ocupe îndeaproape de administrarea moșiei: 25 de mii de hectare de pământ, herghelii de cai valoroși, turme de vite și oi. Experiența dobândită în străinătate și simțul gospodăresc al boierului fac ca averea să crească rapid. Pe de altă parte, călătoriile prin lumea largă pe care Stroescu le-a întreprins fără încetare, fiind un neobosit pelegriin, l-au ajutat să înțeleagă faptul că fără cultură, fără școală, fără asistență socială, neamul său nu se putea ridica din obscuritate. De aceea, în loc să se bucure singur de averea pe care o deținea, a preferat să

înceapă o serie nesfârșită de „sponsorizări” ale unor țeluri românești, în primul rând culturale. După numeroase școli și spitale înființate din banii lui, în ciuda piedicilor puse de oficialitățile rusești, în Moldova de pe ambele maluri ale Prutului, Vasile Stroescu, sensibil la semnele trezirii naționale ale românilor de peste Carpați, trimite sume importante unor organizații bisericești (atât ortodoxe, cât și unite) sau laice din Transilvania și Ungaria. Să vedem cum evocă, mai

departe, Petru Groza faptele nobile ale boierului moldovean: „Multe școli, biserici și case culturale s-au refăcut din ajutoarele trimise de acest domn misterios, sosite mereu din Elveția. Dar și mulți preoți și dascăli și-au înzestrat fetele cu sume sosite tot de acolo, fiindcă, odată descoperit acest izvor nesecat, toată lumea alerga să se adape la el.

Devenit, astfel, o legendă vie, generosul boier, pentru care patriotismul însemna punerea propriei averi în slujba țelurilor naționale, devine un fel de zână bună, dar și de o puerilă inocență, înduioșându-se și trimițând parale oricărui ardelen care îi scria o scrisoare plină de obidă, plângându-se că i-a murit vaca, ori că n-are bani să-și mărite fata. Într-o epistolă datată 1910, adresată unei fețe bisericești din Ardeal și înscălită cavaleresc *Vasile de Stroescu*, se citește: „Anul ista, fiind stabilit pe un loc mai pe lung timp, ca să fiu la curent cu viața românilor din Austro-Ungaria, m-am abonat la ziarele Tribuna și Lupta. Din Tribuna am aflat că la Blaj este un orfelinat pentru băieți și învățători. Și o duc greu. Am trimis pe numele directorului un mandat poștal. I...I. În total donez: 216.765 co-

roane. Din suma asta, 200.000 cor. se dau strict după apelul Î.P.S. Voastre pentru înfăptuirea și susținerea școlilor satești ortodoxe din Transilvania și Ungaria, iar 16.000 și cât va mai fi prisos după schimb — pentru înființarea de cantine școlare pe lângă școlile satești dintr-aceste localități, ca să se deie la copiii săraci hrană, straie, hârtie”. În încheierea scrisorii, boierul simte nevoia să adauge următoarele cuvinte, care se constituie într-un adevărat crez al vieții sale: „Banu-i scump la nevoie, acu trebuie de dat ajutor, eu țin la folosul națiunii, nu la fală. Doresc din suflor ca umila mea jertfă să aducă cât de mare folos”.

Boierul Stroescu s-a bucurat de recunoștința și cinstea conaționalilor săi, însă mai ales atât timp, cât averea sa impunea venerație. În 1910 este ales membru de onoare al Academiei Române iar în 1919 este desemnat președinte de vârstă al Parlamentului României, fiind cel mai bătrân deputat în noul for al unei țări la care Stroescu, probabil, a visat de multe ori. Însă luările de cuvânt ale bătrânului boier, criticile aduse de blajinul moldovean regășenilor care s-au repezit ca niște lăcuste asupra Basarabiei, au stârnit fluierăturile de protest ale parlamentarilor. Soarta a făcut ca Petru Groza, care în urmă cu nici un deceniu, admirase eleganța boierului la balul budapestan, să facă parte din parlamentul proaspetei Româнії și să ia parte la ședința din 13 decembrie 1919, în care Vasile Stroescu, bătrân și depășit de evenimente, cobora de la tribună în hui-duielile parlamentarilor: „...am întrebat atunci pe un vecin liberal:

— Cine este cest om?

— Vasile Stroescu.

— Boierul basarabean, am replicat eu, cel care trimitea ajutoare pentru ardeleni?...

Am transmis, întorcându-mă spre ardelenii mei, această surprindere a mea, și ea a cuprins cu iuțeala fulgerului pe toți. Dar în zadar priveam la ei, căci n-am aflat pe fața nici unui ardelen vreun sentiment de reacție... Bietul boier mecenat Vasile Stroescu a dispărut astfel în această ședință de seară a primului Parlament al României Mari în negura uitării, fără ca vre-

nul din acești ardeleni să-i întindă mâna recunoscător pentru tot ceea ce el făcuse pentru ei! De altfel, de ce să-i mai întindă mâna, când nu mai era boierul bogat de odinioară, pentru că își irosise întreaga avere prin ajutoarele sale, rămânând să-și ducă restul zilelor în mizeria în care a și murit într-o cameră dosită de hotel de la periferia Capitalei. Așa a dispărut de atunci pe veci acest mare filantrop și nimeni nu i-a mai pomenit numele! Poate doar vreun țăran bătrân din Ardeal, ici-colo, își mai reamintește că, murindu-i vaca și adresându-i o cerere, acesta i-a trimis banii pentru a-și cumpăra alta în loc!...

De fapt, după cum precizează istoricul basarabean *Iurie Colesnic*, inima lui Vasile Stroescu a încetat să bată la Sanatoriul Elizabeta din București, la 14 aprilie 1926. A fost îngropat la cimitirul „Sfânta Vineri” și i s-au organizat funeralii naționale. La mormântul lui străjuiește un bust, iar în satul său natal, Trinca, județul Edineț, din Republica Moldova, a fost dezvelită în anul 2000 o placă memorială executată de talentatul artist plastic basarabean *Valentin Vărtosu*. În prezent, o stradă din București îi poartă numele, la fel și o Societate Culturală din Moldova.

Întorcându-ne pentru o clipă la serbările studenților români din Budapesta, când boierul moldovean privea cu admirație un tineret elegant, primele generații de adevărați intelectuali români din Ungaria, dintre care unii avuseseră posibilitatea să studieze în centre universitare renumite ale Europei și care aveau în față modelul elevat și cosmopolit al societății budapestane în plină înflorire: în același an, 1912, Rusia serba și ea, cu toată înflăcărea, împlinirea a o sută de ani de stăpânire a Moldovei, țara bogatului boier Stroescu, în care nici daruri nu-i era permis să facă. Alături de cei câțiva istorici, mai ales basarabeni (*Alexei Ciulcu* în revista „Viața Basarabiei”, 1940, *Dinu Mihail* în „Literatura și arta”, din 7 iunie 1990, *Iurie Colesnic*, în „Magazin istoric”, mai 2004), cred că se cuvine, ca din când în când, să rostim numele lui Vasile Stroescu și pe aceste meleaguri. Mihaela Bucin

Fotbal

Dinamo Kiev a luat încă un jucător român

Pentru fundașul lui Dinamo Moș Crăciun a venit cu darul cel mai prețios pentru un fotbalist tânăr. Un contract a venit din partea unui club de top european, care se bate pe picior de egalitate cu echipe precum Real Madrid sau AS Roma. Lui **Cristian Irimia** i se conturează o carieră în ascensiune rapidă, el jucând în toamnă numai de 11 ori în echipa campioană, însă timp care a fost suficient pentru a fi remarcat de oficialii ucraineni.

Fundașul dreapta de numai 21 de ani cu o jumătate de an în urmă încă juca la divizionara B Sportul Studentesc, de unde a fost transferat la Dinamo București în vară. Este impresionat de cea mai influentă firmă din România Becali&Popescu și din 2 ianuarie se antrenează alături de ceilalți doi români de la Kiev, **Florin Cernat** și **Tiberiu Ghioane**. Irimia va beneficia de un contract de 200.000 de euro pe an, salariul său fiind mărit cu câte 50.000 după fiecare an petrecut la Dinamo Kiev, care l-a achiziționat pe o perioadă de cinci ani.

În campionatul ucrainean, în ultimii zece ani, s-au investit sume fabuloase de noii patroni din spațiul ex-sovietic. Astfel Dinamo Kiev și Șahtior Donețk, administrează din sume aproape similare cu echipele din vestul Europei, iar bazele de antrenament au fost îmbunătățite după cele

mai pretentioase standarde internaționale. La cele două echipe evoluează, în totalitate, opt jucători români, dintre care cinci sau șase cu siguranță vor fi componenți ai lotului din primăvară a naționalei conduse de **Victor Pițurcă**. "Altfel

sunt priviți jucătorii care evoluează afară. În plus, eu cu nea Victor mă știu, pentru că a vrut să mă ia la Steaua, împreună cu Diniță", a declarat tânărul fundaș, care a ținut să mulțumească fiecărui antrenor, care l-a pregătit până acum în țară.

Pleşan sub comanda lui Hagi

Pleşan (în stânga) încă în tricoul Craiovei

Mijlocașul craiovean **Mihăiță Pleșan** s-a remarcat pe plan internațional când a marcat un gol superb, la prima sa evoluție în echipa națională, în poarta lui **Oliver Kahn**. După partida amicală din primăvara trecută olteanul

a fost contactat de mai multe echipe din Europa, însă patronul din Craiova, **Dinel Staicu**, nu l-a dat nimănui, nefiind mulțumit de sumele oferite. Jucătorul de 21 de ani a ajuns în centrul atenției și în intersezonul de iarnă, fiind

curtat de Steaua București, care dorește să-și întărească lotul pentru primăvara din Cupa UEFA și de Galatasaray Istanbul, echipă antrenată de **Gheorghe Hagi**. Deși patronul stelist **Gigi Becali** a oferit cea mai mare sumă a tuturor timpurilor, plătită de o formație românească, 1.500.000 de euro, plus un jucător în schimb, totuși afacerea a căzut, deoarece după informații neoficiale turcii au oferit în jur de 3.000.000 de euro în schimbul tânărului mijlocaș. Afacerea a fost oficializată la începutul acestei săptămâni, după ce s-a eliminat și principalul impediment, și s-a vândut lui Nantes mijlocașul camerunez **Alioum Saidou**. La Galatasaray mai evoluează un român, în persoana mijlocașului de închidere **Ovidiu Petre**.

Polo pe apă

Poloistii români calificați la Mondiale

România s-a calificat la Campionatele Mondiale după ce a obținut locul 3 la turneul de calificare de la Imperia din Italia. Naționala antrenată de **Vlad Hagi** a terminat grupa preliminară pe locul al doilea, fiind învinsă doar de echipa Croației cu 11-9, apoi a trecut, în sferturile de finală, de Olanda, iar în semifinale a pierdut în fața Italiei. Biletele pentru Montreal le-a obținut în finala mică, în care a trecut cu 7-6 (2-2, 1-2, 3-1, 1-1) de reprezentativa Slovaciei.

„Mi-a fost puțin teamă de acest meci, dar în ultimele două minute ale partidei s-au văzut rezultatele muncii de trei luni și jumătate”, a declarat Hagi. „Secretul calificării a stat în faptul că ne-am antrenat împreună în ultimele șapte luni de când antrenor este Vlad Hagi. Cred că dacă vom continua așa avem șanse mari la Mondiale”, a declarat **Alexandru Matei**, unul dintre componenții lotului selecționat. România nu este la prima participare la Mondiale, chiar la ediția anterioară, desfășurată la Barcelona în 2003, naționala clasându-se pe locul 12. Anul trecut, poloistii, antrenați pe atunci de **Liviu Răducanu**, au ratat participarea la Jocurile Olimpice, terminând pe locul patru la turneul de calificare, în condițiile în care la Olimpiadă mergeau primele trei echipe clasate.

Toți jucătorii apreciază metodele de antrenament ale lui Vlad Hagi (42 de ani). Retras din activitate în acest an, Hagi este dețin-

nătorul recordului național de goluri marcate în carieră, 1.150, strângând în acest timp 415 selecții. „De când a venit la lot a schimbat multe. În primul rând mentalitatea jucătorilor și apoi disciplina în cadrul formației. Important e că ne-a făcut să fim o familie”, a declarat **Alexandru Matei**.

Deși Campionatele Mondiale de natație sunt anunțate să se desfășoare în perioada 17-31 iulie la Montreal, locația acestora ar putea fi schimbată. În urmă cu două săptămâni, organizatorii competiției au anunțat că mai au nevoie de un milion de dolari pentru finalizarea tuturor lucrărilor. Cum administrația locală a Montrealului nu a vrut să suporte această sumă, comitetul de organizare a apelat la fondurile FINA, care până acum nu a dat nici un răspuns.

În caz că problemele financiare nu se vor rezolva, ca soluții de rezervă sânt orașele Melbourne și Atena.

Raliu

Un timișorean la Paris-Dakar

Omul de afaceri timișorean **Romeo Duncă** este singurul participant român la raliul Paris-Dakar. Proprietarul firmei „Dunca Expediții”, deținătoare a 220 de camioane, concurează pe motorul cel mai nou și cel mai scump: un KMT în valoare de 20.000 de euro. Conform ultimelor date, furnizate marți, înainte de masă, de organizatorii întrecerii, **Romeo Duncă** se plasează pe onorabilul loc al 87-lea în concurs, cu un timp total de 58 ore 38 minute 31 secunde, la 29 ore 25 minute 38 secunde de liderul clasamentului, **Cyril Despres**. Motociclistul bănățean este primul român care a con-

curat vreodată la raliul Paris-Dakar. Alături de prietenul său, francezul **François Vuillet**, cu care aleargă de câțiva ani în competiții, timișoreanul a investit 40.000 de euro pentru a putea lua startul și pentru primul an de participare, obiectivul său este numai ca să ajungă până la ultima fază a competiției. „Mi-am dorit foarte mult să ajung aici și vreau să merg mai departe, să mă opresc la Dakar. Nu va fi ușor de loc pentru că știu că unii concurenți au participat la 5-6 ediții până să se gândească să câștige”, a declarat **Romeo Duncă** încă înaintea concursului.

ROMÂNIA

Luni 17 ianuarie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția doi fără un sfert 7.45 Desene animate 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Film (R) Bărbierul din Siberia 11.45 Teleenciclopedia (R) 12.35 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Pro Patria 14.30 Kronika 15.55 Sănătate pentru toți! 16.25 Serial. Viața cu Bonnie 17.00 Serial. Portul miracolelor 17.50 Serial. Sport pro 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Serial. Reporteri de investigații 20.00 Ochiul magic 21.00 Vorbe despre fapte 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Nocturne 23.30 Film. Jurnalul Ednei Buchanan 1.05 Jurnalul TVR 2.05 Corect! (R) 2.10 Film (R) Închisoarea Îngerilor 4.40 Avanzpremiera 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Marti 18 ianuarie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția doi fără un sfert 7.45 Desene animate 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Avanzpremiera 9.10 Serial (R) Nevastă-mea și copiii 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 10.55 Euro-dispecer 11.00 Tezaur folcloric (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Alege viața! 14.30 Cultura eco 15.00 Kronika 15.55 Avanzpremiera 16.05 Serial. Viața cu Bonnie 17.00 Serial. Portul miracolelor 17.50 Serial. Sport pro 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Soțul meu e un străin! 20.50 Avanzpremiera 21.00 Vorbe despre fapte 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Serial. Amantul Marii Doamne Dracula 23.30 Film. Invenția ucigașă 1.20 Serial. Felicity 2.05 Jurnalul TVR (R) 3.00 Cursă sub amenințare 4.30 Alege viața! (R) 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Miercuri 19 ianuarie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția doi fără un sfert 7.45 Desene animate 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Avanzpremiera 9.10 Serial (R) Nevastă-mea și copiii 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 10.55 Euro-dispecer 11.00 O vedetă... populară (R) 12.30 Dese animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Oameni ca noi 14.30 ... Sed Lex! 15.00 Conviețuiri 15.55 TVR în direct 16.05 Serial. Viața cu Bonnie 17.00 Serial. Portul miracolelor 17.50 Serial. Sport pro 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. O vacanță de coșmar 20.50 Avanzpremiera 21.00 Vorbe despre fapte 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Serial. Amantul Marii Doamne Dracula 23.30 Film. Înfruntarea 1.10 Serial. Felicity 2.00 Jurnalul TVR (R) 3.00 Film (R) Invenția ucigașă 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Joi 20 ianuarie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția doi fără un sfert 7.45 Desene animate 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Avanzpremiera 9.10 Serial. Nevastă-mea și copii 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 10.55 Euro-dispecer 11.00 Stele de 5 stele (R) 12.00 Ham și Miau. Documentar 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Dincolo de hartă (R) 14.30 Akzente 15.55 Avanzpremiera 16.05 Serial. Viața cu Bonnie 17.00 Serial. Portul miracolelor 17.50 Tragerile Joker și Loto 5/40 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Telecinemateca: Ultimul magnat 21.20 Garantat 100% 22.20 Jurnalul TVR 22.50 Serial. Amantul Marii Doamne Dracula 23.50 Film. Rămân cu tine! 1.35 Serial. Felicity 2.20 Jurnalul TVR (R) 3.15 Film. Inocență pierdută 4.55 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Vineri 21 ianuarie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția doi fără un sfert 7.45 Desene animate (R) 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Avanzpremiera 9.10 Serial. Nevastă-mea și copii 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 10.55 Euro-dispecer 11.00 Garantat 100% (R) 12.00 Spectacolul lumii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 14.30 România politică 15.00 Film. Nu suntem îngeri 16.40 Serial. Viața cu Bonnie 17.10 Interes general 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Stele de 5 stele 20.00 Serial. CSI-Crime și investigații 21.00 Documentar 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Filme șoc și filme șic 0.25 Cinci minute de cultură 0.35 Serial. Felicity 1.25 Jurnalul TVR (R) 2.25 Film (R) Rămân cu tine! 4.10 Interes general (R) 4.55 Avanzpremiera 5.05 Serial. Destine secrete.

Sâmbătă 22 ianuarie

6.00 Ceasul deșteptător 7.20 Teleshopping 7.30 Desene animate 8.30 Jurnalul TVR 8.45 Serial. Nevastă-mea și copii 9.35 Avanzpremiera 9.45 Spectacolul lumii 10.15 Serial. Justiție militară 11.15 Fotbal în sală: Futsal Constanța-Senic Craiova 13.00 Jurnalul TVR 13.15 Lumea-n care trăim 14.15 Avanzpremiera 14.30 O vedetă populară 16.00 Dincolo de hartă 16.30 Serial. Viața cu Bonnie 17.00 Teleenciclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Cei mai iubți 20.10 Avanzpremiera 20.20 Cei mai iubți 21.10 Avanzpremiera 21.20 Cei mai iubți 22.00 Jurnalul TVR 22.15 Film. Samurai 0.05 Film. Familie de polițiști 1.30 Avanzpremiera 2.45 Jurnalul TVR (R) 2.45 Filme șoc și filme șic (R) 4.30 Corect! (R) 4.35 Serial. Destine secrete 5.25 Teleshopping.

Duminică 23 ianuarie

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.30 Jurnalul TVR 8.45 Debut 50 plus 9.45 Orizont 2007 10.45 Viața satului 12.00 Agenda politică 13.00 Jurnalul TVR 13.15 Supermarket de divertisment 15.15 Travelling circular 16.15 Tezaur folcloric. 17.50 Trageria Specială Loto 6/49 a Anului Nou 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Viceversa – O seară cu birlic 20.50 Jurnalul TVR 21.05 Film. Recuperatorul 22.55 Film. Familie de polițiști 0.30 Serial. Există minuni? 1.20 Cinci minute de cultură 1.30 Jurnalul TVR (R) 2.30 Avanzpremiera 2.40 Film (R) Samurai 5.20 Universul credinței (R) 5.40 Teleshopping.

TVR

Luni 17 ianuarie

6.00 Televiziunea, dragostea mea (R) 7.00 Teleshopping 7.30 Două roți (R) 8.00 Potță bună! (R) 8.30 Serial (R). Întoarcere în Paradis 9.30 D'ale lu' Mitică (R) 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.40 Euro-dispecer 11.45 Serial (R). Farmece 12.30 Teleshopping 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Școala micilor vrăjitoare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Zona de conflict 15.30 Cinci mute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 16.55 Euro-dispecer 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Zestrea românilor 18.00 Fotbal în sală 19.30 Ipotești 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Secrete bine păzite 23.05 Serial. Districtul 23.50 Planeta IT (R) 0.20 Film (R). Pocalul de aur 2.30 Jurnalul Euronews pentru România 2.45 Medalion folcloric (R) 3.15 Lecția de privit 3.45 Serial (R). Districtul 4.30 Expres TV 5.00 Atlas (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Marti 18 ianuarie

6.00 Piersic Show (R) 7.00 Teleshopping 7.30 Auto Club (R) 8.00 Serial (R). Rebelii 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.40 Euro-dispecer 11.45 Magazinul studiourilor teritoriale 12.30 Teleshopping 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Școala micilor vrăjitoare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 16.55 Euro-dispecer 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Mărturii 18.00 Serial. Maria Bonita 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Pe urmele primilor oameni 20.00 Lumea de aproape 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Întoarcerea lui Alex Kelly 22.50 Serial. Stargate 23.40 Serial (R). Dragul Raymond 0.10 Film. Vremuri grele 1.50 Universul cunoașterii (R) 2.45 Jurnalul Euronews pentru România 3.00 Documentar (R) 3.30 Serial (R). Stargate 4.25 Euro-dispecer 4.30 Expres TV 5.00 Pe urmele primilor oameni (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Miercuri 19 ianuarie

6.00 Serial (R) Maria Bonita 7.00 Teleshopping 7.30 Lumea de aproape (R) 8.00 Serial (R) Rebelii 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.40 Euro-dispecer 11.45 Magazinul studiourilor teritoriale 12.30 Teleshopping 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Școala micilor vrăjitoare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Zona de conflict 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 16.55 Euro-dispecer 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Minorități sub trei dictaturi 18.00 Serial. Maria Bonita 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Palatele lumii 20.00 Omul între soft și moft 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Luptă până la capăt 23.25 Serial. Colectiionarul de suflute 0.15 Serial (R). Dragul de Raymond 0.45 Film. Singur împotriva tuturor 2.15 Ipotești 3.00 Mărturii (R) 3.30 Serial (R). Colectiionarul de suflute 4.25 Euro-dispecer 4.30 Expres TV 5.00 Palatele lumii (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Joi 20 ianuarie

6.00 Serial (R) Maria Bonita 7.00 Teleshopping 7.30 Omul între soft și moft (R) 8.00 Serial (R) Rebelii 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.40 Euro-dispecer 11.45 Magazinul studiourilor teritoriale 12.30 Teleshopping 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Școala micilor vrăjitoare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 16.55 Euro-dispecer 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Sănătate naturistă 18.00 Serial. Maria Bonita 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 În lumea adâncurilor 20.00 Bugetul meu 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Luisa Sanfelice 23.00 Serial. Amazon 23.50 Serial (R) Dragul de Raymond 0.20 Film. O fracțiune de secundă 1.40 Atenție, se cântă! (R) 2.40 Jurnalul Euronews pentru România 2.55 Cinci minute de cultură 3.00 Lecția de privit (R) 3.10 Minorități sub trei dictaturi (R) 3.40 Serial (R). Amazon 4.30 Expres TV 5.00 În lumea adâncurilor (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Vineri 21 ianuarie

6.00 Serial (R) Maria Bonita 7.00 Teleshopping 7.30 Bugetul meu (R) 8.00 Serial (R) Rebelii 9.00 Tonomatul DP 2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.40 Euro-dispecer 11.45 Magazinul studiourilor teritoriale 12.30 Teleshopping 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Școala micilor vrăjitoare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Lecția de privit 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 16.55 Euro-dispecer 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Auto Club 18.00 Serial. Maria Bonita 19.00 Serial. Serial. Dragul de Raymond 19.30 În țara faraonilor 20.00 Jurnalul TVR 20.30 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 D'ale lu' Mitică 22.15 Alternativ TV 0.15 Film. Orchestra ambulăntă 2.00 Baschet 4.30 Expres TV 5.00 În fața faraonilor (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Sâmbătă 22 ianuarie

6.00 Serial (R) Maria Bonita 7.00 Teleshopping 7.30 Natură și aventură 8.00 Universul cunoașterii 9.00 Buburuze și alte Găze 9.30 Steluțe pentru Europa 10.00 Baschet (R) 11.00 Top Sport 11.30 Planeta IT 12.00 Serial. Vânt și nor 12.55 Acum este Maxima 13.00 Televiziunea, dragostea mea 14.00 Film. Aventuri în Africa 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Via Sacra 17.00 Serial. Miracole 18.00 Culoarele puterii 19.00 Serial. Sabrina 19.30 Serial. Amy 20.15 Capodoperele în colecțiile Cehe 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Ora arta 22.00 Film. Șarpele 0.10 Serial. Pericol din spațiu 1.00 Concert 2.00 Film (R). Aventuri în Africa 3.30 Serial (R). Pericol din spațiu 4.30 Expres TV 5.00 Serial (R). Sabrina 5.30 Jurnalul TVR (R).

Duminică 23 ianuarie

6.00 Serial (R) Amy 6.45 Capodoperele în colecțiile Cehe (R) 7.00 Teleshopping 7.30 Medalion folcloric 8.00 Ferma 9.00 Ruleta rusească 9.30 Arca lui Noe 10.00 Ora prichindelilor 11.00 Două roți 11.30 Atlas 12.00 Atenție, se cântă! 13.00 Casa mea 13.30 Potță bună! 14.00 Serial. Aventurile lui Sindbad 14.50 Piersic show 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Întoarcere în Paradis 17.00 Serial. Farmece 18.00 Stăpânii mafiei 19.00 Serial. Sabrina 19.30 Coolmea distracției 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Serial. Inamicul inamicului 22.00 Film. Un indian la Paris 23.30 Rock Forum 0.30 Coolmea distracției (R) 1.30 Film (R). Șarpele 3.35 Serial (R). Inamicul inamicului 4.30 Expres TV 5.00 Serial (R) Sabrina 5.30 Jurnalul TVR (R).

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

17 IANUARIE, LUNI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

18 IANUARIE, MARTI (Petr Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

19 IANUARIE, MIERCURI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avanzpremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

20 IANUARIE, JOI (Petr Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

21 IANUARIE, VINERI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avanzpremiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul Vârșnicilor 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

22 IANUARIE, SÂMBĂTĂ (Petr Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: „Pe undele Europei” – magazin radiofonic euroregional 15.58: Încheiere

23 IANUARIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.30: Retrospectiva săptămânii (spicui din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

19 ianuarie 2005 (mtv ora 13.45)

Reluare: 21 ianuarie 2005 (m2 ora 11.15)

Programul prevăzut pentru

săptămâna viitoare:

Programul în limba română, după actualitățile săptămânii, vă va conduce în Orașul Mic Românesc din Jula, prezetându-vă biserică ortodoxă română, cu o vechime de peste un veac și jumătate, din acest cartier. Apoi o să puteți cunoaște mai amănunțit și un obiect de cult din arhiva Episcopiei Ortodoxe Române din Jula. Realizator: Ștefan Crâsta

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 17 ianuarie 2005

16.00–16.55 Teleaudiența 16.55–17.00 Vorbiți corect 17.00–17.30 Universal culturii 17.30–18.00 Știri regionale.

Marti, 18 ianuarie 2005

16.00–16.30 Cronică germană (emisiune în limba germană) 16.30–17.30 De la om la om (magazin de actualitate socio-economică) 17.30–18.00 Știri regionale.

Miercuri, 19 ianuarie 2005

16.00–16.30 Panoramic sud-vest (emisiune în limba maghiară) 16.30–17.30 Viața la țară 17.30–18.00 Știri regionale.

Joi, 20 ianuarie 2005

16.00–16.30 Orizonturi sârbești (emisiune în limba sârbă) 16.30–17.30 Pe viu (talk show pe teme de actualitate) 17.30–18.00 Știri regionale.

Vineri, 21 ianuarie 2005

16.00–17.30 3 zile și ... 3 seri – emisiune dedicată împlinirii a 3 ani de la prima emisie regională 17.30–18.00 Știri regionale.

Sâmbătă, 22 ianuarie 2005

16.00–16.30 Orizonturi Internațional – ediție specială 17.30–17.45 Știri regionale 17.45–18.00 Jurnalul copiilor.

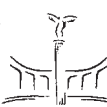
Duminică, 23 ianuarie 2005

16.00–17.30 zile și ... 3 seri – emisiune dedicată împlinirii a 3 ani de la prima emisie regională 17.30–18.00 Ritm show.

Sponsori ai săptămânalului „Foaia românească”

Ministerul Patrimoniului Cultural Național, Fondul Cultural Național, Ungaria

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni, Guvernul României

Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
pe www.rrr.ro

Unitate prin diversitate
Uniunea Europeană

Întrebări, teme permanente:

- ❖ Ce ne așteaptă în Uniunea Europeană
- ❖ Aderare – avantaje și dezavantaje
- ❖ Euroregiune – colaborare transfrontalieră
- ❖ Cetățean european – multiculturalitate, multilingvism

Program radiofonic: 17 ianuarie, luni – ora 19.00
– Kossuth URH: 66,29 MHz și 66,14 MHz
– Frecvențele posturilor teritoriale

Deși suntem în plină iarnă, condițiile meteorologice ne-au dăruit un timp frumos de primăvară, caracteristic mai degrabă lunii aprilie. Spre mulțumirea multora, meteorologii preconizează spre sfârșitul lunii acesteia o schimbare a vremii, cu un adevărat iz de iarnă. Pentru a vă face și până atunci poftă de a merge la schiat, vă prezentăm o pârtie renovată din România, aflată pe Valea Prahovei.

Împătimitii sporturilor de iarnă pot găsi în România nenumărate locuri special amenajate pentru practicarea lor. Acestea în sezonul de schi 2004–2005 s-au îmbogățit cu o pârtie înnoită. Pe Valea Prahovei

pârtiei noi a fost însoțită de niște concerte și concursuri inițiate de organizatori.

Deși nu a nins încă suficient în zonă, cei prezenți s-au putut bucura de zăpadă, chiar dacă numai artificială, ce a fost

Un alt avantaj al pârtiei îl reprezintă tunurile automate de zăpadă care, datorită faptului că se rotesc în 180 de grade, împrăștie uniform zăpada aruncată de ele, iar astfel se evită crearea mormanelor de zăpadă. Kalinderu are o lungime de 1500 m, și o lățime de aproximativ 40 m. Această suprafață de schiat cuprinde două porțiuni cu înclinație mare, și deci cu grad sporit de dificultate la coborâre și alte trei porțiuni cu înclinație medie, fiind deci o provocare chiar și pentru cei care sunt buni sportivi. Iar cei ce sunt obosiți de schiat, își pot potoli foamea și setea în restaurante de tip fast-food, amplasate în josul pârtiei. Toate aceste caracteristici ale pârtiei permit organizarea diferitelor concursuri naționale și internaționale.

Din păcate, construcțiile nu s-au finalizat anul acesta, deoarece condițiile meteorologice nu au fost prielnice construcțiilor. Cu privire la capacitatea destul de ridicată a pârtiei de

suportare a unui număr destul de mare de schiori, se va construi și o parcare corespunzătoare, iar pentru a mulțumi toate exigențele celor care își vor petrece vacanța de iarnă aici, se va amenaja și partea superioară a pârtiei cu mai multe minirestaurante, asemeni celor deja existente. Alături de acestea se va construi o cabană de trei stele. Iar, ca să fie complete condițiile oferite de pârtie, la anul va fi dotată cu o instalație ultramodernă de iluminat pârtia, cu toate că pârtia și la ora actuală are iluminare nocturnă.

Nu în ultimul rând, datorită faptului că pârtia existentă poate deveni

doar câteva dintre ele. Din păcate, straturile de zăpadă care acoperă pârtiile de schi nu sunt prea groase, pe pârtiile pe care se poate schia variază între 25–50 centimetri, mai puțin la Muntele Mic și Bălea Lac, unde grosimea stratului de zăpadă depășește un metru. În pofida condițiilor meteorologice uneori nefavorabile sporturilor de iarnă, toate pârtiile din România sunt deschise până la sfârșitul sezonului de schi, adică până la finele lunii martie.

Datorită faptului că nu departe de noi se află Munții Bihorului, cu unele posibilități de practicare a sporturilor de iarnă, ne-am

ușor neîncăpătoare, din cauza capacității mari de urcare a telecabinelor, se planifică deja construirea unei noi pârtii, pentru a fi posibilă primirea a cât mai mulți sportivi profesioniști și amatori ai sporturilor de iarnă.

Alături de aceasta, s-au deschis și celelalte pârtii din România, precum Predeal, Poiana Brașov, Sovata, Arieșeni, ca să amintim

interesat la agențiile de turism din Iula și Bichișciaba să vedem dacă vreuna dintre ele organizează excursii de schi în România. Din păcate, căutările nu au adus un rezultat pozitiv. Toate firmele întrebate ne-au răspuns că nu organizează astfel de excursii. Deci, în aceste zone frumoase putem ajunge doar prin acțiuni particulare.

Toma Iova

pe 18 decembrie 2004 s-a deschis, oficial, sezonul de schi. Cu această ocazie, la Bușteni, s-a inaugurat și cea mai modernă pârtie de schi din România, Kalinderu. Pârtia are instalații de ultimă oră, iar lungimea și lățimea ei corespund celor mai înalte standarde internaționale. Lansarea

aruncată din cele patru tunuri de zăpadă amplasate pe pârtie. Cei îndrăgostiți de sporturile de iarnă, care vor alege în acest an Kalinderu, se pot bucura de telescaune cu cabine acoperite și cu patru scaune încălzite care, la orele de vârf, vor fi în stare să transporte până la 1200 de schiori pe oră.

FOAIA
românească
14 IANUARIE 2005
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Toma Iova, Rita Păcș, Cristian Martin, Ștefan Crăsta. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Iula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@axelero.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Iula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele în anul 2004: 3 luni 912 forinți; 6 luni 1824 forinți; 1 an 3648 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.